

Izhaja vsak dan s jutraj razvom v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1⁵⁰, lanskoletne 2⁵⁰; mesečna naročnina Din 20⁵⁰, za tujino 80⁵⁰. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-89 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo
Oglas po tarifi in dogovoru
Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 80-88.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 160

Ljubljana, sreda, dne 15. julija 1931

Leto II.

Naraščajoča panika v Nemčiji

V Berlinu in po vseh nemških mestih splošen naval na banke — »Hooverjev načrt je olajšal državno gospodarstvo, a povzročil privatnemu ogromno škodo« — Pomoč reparacijske banke ne bo zadostovala

Gospodarski polom v Nemčiji
Pretekli teden je predsednik nemške državne banke dr. Luther obiskal London in Pariz, da bi izposloval nujno pomoč za odvrnitev poloma. Na sliki vidimo dr. Luthra (levo) in nemškega poslanika v Londonu von Neuratha, ko zapuščata poslaniško poslopje.

Deputacija iz Velesa pri Nj. Vel. kralju

Beograd, 14. julija. I. Danes dopoldne je Nj. Vel. kralj sprejel 109 Velešanov, ki so prišli v Beograd, da se poklonijo vladarju. Kralj je Velešane sprejel v salonu starega dvora. V imenu Velešanov je kralja pozdravil veleški župan Zivković, ki se mu je kralj s toplimi besedami zahvalil. Za Zivkovićem je govoril še g. Ljevaković. Kralj se je nato razgovarjal z Velešani in jim stiskal roke. Avdijenca je trajala nad 1 uro. Nocoj so Velešani odpotovali nazaj.

Henderson v Parizu

London, 14. julija. AA. Zunanji minister Henderson je odpotoval danes v Pariz. V četrtek odpotuje v Berlin, kjer se sestane z ministrskim predsednikom Macdonaldom.

Novo podaljšanje trgovske pogodbe z Avstrijo

Beograd, 14. julija. AA. Trgovski provizorij z Avstrijo, ki bi potekel 16. t. m., je podaljšán do 20. t. m.

Grčija proti moratoriju

Atene, 14. julija. n. Uradno poročajo, da je grška vlada sklenila zavrniti Hooverjev načrt o moratoriju za Nemčijo. Posebno noto bo zastopnik grške vlade izročil banki za mednarodna plačila. Grčija sicer ni nasprotna moratoriju kot takemu, ne more pa sprejeti moratorija za vzhodne reparacije.

London, 14. julija. n. Venizelos je prispel v London. Tu se namerava sestati s člani vlade in angleškimi finančniki, da se z njimi pomeni o Hooverjevem načrtu o moratoriju za Nemčijo. Danes popoldne sta grškega ministrskega predsednika sprejela Henderson in Macdonald.

Otvoritev španske konstituante

Madrid, 14. julija. AA. Danes se je sestala točno po treh mesecih proglasitve španske republike k prvi seji narodna ustavodajna skupščina. Za predsednika so izvolili znanega učenjaka socialista prof. Besteiro. Ustavodajna skupščina se je konstituirala na tajni seji že v ponedeljek ponoči. Odobrila je predlog, naj dnevne seje ne trajajo več kot pet ur. Poslanci bodo prejeli mesečno tisoč pezeta. Govorili bodo lahko samo 30 minut.

Mednarodna žitna trgovina

Beograd, 16. julija. AA. Odbor za organizacijo izvoza v Londonu predlaga, naj se uredi mednarodna služba, ki bi dajala pojasnila o vseh vprašanih mednarodne žitne trgovine.

Šahovska olimpijada v Pragi

Praga, 14. julija. AA. Viseče partije prvega in tretjega kola se se danes odigrale in nato se je zjutraj nadaljevalo četrto kolo, popoldne pa se je začelo peto kolo šahovske olimpijade.

Praga, 14. julija. AA. Na damskem turnirju, ki se vrši istočasno s šahovsko olimpijado, ima Miss Menšikova dozdaj 2 točki, ge. Wolf in Klamat, ki se borita za Avstrijo, po eno točko, Nemka Kengi in Švedka Trest pa sta še brez točke.

Berlin, 14. julija. AA. Vest o polomu Danat-Banke je učinkovala kakor eksplozija bombe. V Berlinu in po vseh nemških mestih je nastal run na blagajne bank in hranilnic. Vlagatelji so zahtevali svoje vloge. Kmalu je nastalo pomanjkanje gotovine in zavodi so morali racionalizirati izplačila. Vest o polomu Danat-Banke, o runu na denarne zavode in o ukinjenju borznih poslov za dva dni je napravila na inozemstvo globok vtis. V mnogih krogih se boje za posledice, v inozemstvu pa vendarle prevladuje naziranje, da bo državna vlada obvladala položaj.

Apel nemške vlade

Berlin, 14. julija. AA. Državna vlada je objavila razglas deželnim vladam, v katerem jih poziva, naj v tem težkem času ohranijo mirno kri in zaupajo v vladne odločitve. Hooverjev načrt je olajšal državno gospodarstvo, vendar pa je povzročil privatnemu gospodarstvu ogromno škodo. Inozemstvo je umaknilo iz Nemčije milijarde kratkoročne kredite, ker je smatralo, da je položaj v Nemčiji slab. Še danes inozemstvo odteguje svoje kredite. Vlada bo imenovala v Danat-Banko svoje zaupnike. Polom banke niso povzročile nezakonite mahinacije in je zavod posloval v zmislu pravil.

Izjava ravnatelja Danat-Banke

Berlin, 14. julija. AA. Glavni ravnatelj Danat-Banke dr. Jakob Goldschmidt je izjavil novinarjem, da so znašali 30. maja skupni krediti banke 2-7 milijard mark. V zadnjem času so kreditorji vzeli iz zaveda 650 milijonov. Po 1. maju so morali nemški denarni zavodi vrniti okrog 2 milijardi mark. Od tega je plačala Danat-Banka sama eno tretjino. Naval kreditorjev na banko pa pripisuje dr. Goldschmidt predvsem vestem, ki so začele krožiti v inozemstvu o slabem položaju banke. Največ škode je zadala banki vest o polomu severno-nemškega koncerna volne, pri katerem je Danat-banka izgubila velike svote. V soboto so delnice zavoda notirale še 1-25 na bórzi.

Pomoč banke za mednarodna plačila

Berlin, 14. julija. AA. Predsednik nemške narodne banke dr. Luther je včeraj dopoldne odletel v Basel, kamor je prispel popoldne. Takoj po prihodu je stopil v stik z vodstvom mednarodne banke za reparacijska plačila in predsedniki tamkajšnjih velikih bank, katerim je orisal prekaren finančni položaj Nemčije. Malo po polnoči je dr. Luther spet odpotoval iz

Basla v smeri proti Frankfurtu, odkoder odpotuje z letalom v Berlin.

London, 14. julija. AA. Upravni svet banke za mednarodna izplačila je zasedal včeraj nepretrgoma 12 ur. Seja je končala okoli polnoči.

Objavili so komunikacije, ki pravi, da bo banka z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, pomagala Nemčiji. Komunikacije ima to-le vsebino:

»Upravni svet je vzel na znanje poročilo dr. Luthra o gospodarskem položaju v Nemčiji in o zadovoljivem stanju njenega gospodarstva in financ kljub sedanji krizi, ki je imela za posledico odpoved kratkoročnih inozemskih kreditov. Nemška vlada je zaprosila razne vlade za finančno pomoč. Upravni svet je mnenja, da se mora Nemčiji pomagati, in je pripravljen to storiti z vsemi sredstvi, ki so na razpolago osrednjim bankam. Medtem pooblašča upravni svet predsednika reparacijske banke, da v sporazumu s prizadetimi zavodi obnovi rediskomptni kredit nemški državnim banki. To pomenja, da je bil podaljšán nemški državni banki kredit 100 milijonov dolarjev in da bo reparacijska banka sodelovala pri povečanju tega kredita za eno četrtino.«

Proglas socialnih demokratov

Berlin, 14. julija. d. Načelstvo, parlamentarna frakcija in kontrolna komisija socialno-demokratske stranke so danes sklenile, izdati na nemški narod proglas, v katerem opozarjajo na poostritev krize in izjavljajo, da ni propadlo marksistično slabo gospodarstvo, temveč kapitalistični sistem. Kapitalistično podjetništvo kliče sedaj na pomoč inozemstvo, toda velik del tega podjetništva je plačal usodepolno volilno zmago Hitlerjeve reakcije v septembru preteklega leta in z vsemi sredstvi do danes pospeševal kredit ubijajoče početje hitlerjancev. V uri največje nevarnosti poziva manifest socialno-demokratske stranke, da se narod odločno odvrne od te politike. Manifest dalje izjavlja, da je izdatna zunanja pomoč zelo potrebna. Zato pa je potrebna zunanja politika sporazumevanja, ki ni obremenjena z izzivalnimi paradami sovražstva in ki se tudi ne ozira na prazne prestižne potrebe. Proglas se končuje s pozivom, naj se nemški narod po načrtu loti miroljubnega sodelovanja.

Rovarjenje komunistov in nar. socialistov

Berlin, 14. julija. AA. Komunistična parlamentarna frakcija je pozvala predsednika državnega zbora, da glede na katastrofalno zaostritev nemškega gospodarske-

Nemčija mora spoštovati tudi vzhodne meje

Poljski tisk soglasno odobrava zahteve Francije po političnih garancijah — Dolžnosti Nemčije napram ideji miru

Varšava, 14. julija. AA. Pat poroča: Kar se tiče pogojev, ki jih stavlja velike sile za podelitev finančne podpore Nemčiji, večina listov naglašá, da se ne daje ta podpora toliko radi Nemčije same, temveč predvsem radi ohranitve miru, ki je potreben vsemu svetu. Skoraj se bo izvedelo tudi to, da ni vprašanje reparacij povzročilo gospodarske krize v Nemčiji, temveč je ta kriza prišla odtod, ker je Nemčija s svojim postopanjem popolnoma uničila zaupanje sveta. Zato je vsekakor dolžnost Nemčije, da napravi vse potrebno, da to popravi. Če Nemčija noče dati garancij, potem je to jasen dokaz, da hoče samo obnoviti katastrofalno leto 1914. Ves svet pa zahteva mir za vsako ceno ter ga hoče ohraniti. Zato so garancije potrebne in zato jih od Nemčije zahtevajo. Mednarodni svet ne more dati več takih žrtve, da okrepi položaj Brüninga, kot jih je dal, da je učvrstil položaj Stresemanna.

Varšava, 14. julija. AA. Glasilo nezavisnih cionistov komentira Hooverjev načrt. Nemška vlada, pravi list, težko čaka posledic, ki jih bo imela njegova realizacija. Mislijo, da bodo rezultati pokazali, kako

se bo gospodarska kriza v Nemčiji radi moratorija znatno omilila. Nekateri pa mislijo, in to predvsem nacionalisti, da se bo gospodarska kriza navzlic moratoriju poslabšala. Nacionalisti mogoče celo s tem računajo, ker bodo tedaj imeli strašilo v bankrotu Nemčije in v komunističnem navalu. »Kurier Varšavski« komentira nastop predsednika državne banke dr. Luthra in pravi, da se je vrnil iz Pariza praznih rok, ker zavisí od Francije mednarodno

posojilo Nemčiji, Francija pa stavi tudi politične pogoje. Predvsem Francija zahteva, da Nemčija ne sabotira versajske pogodbe in da jamči za integriteto poljske meje. Nemčija mora spoštovati vzhodne meje enako kot zapadne in dati za to garancije. Karakteristično je, da tudi angleški tisk, ki je Nemčiji naklonjen, kakor Manchester Guardian, zahteva isto ter se obrača na Nemčijo, naj nikar ne ogroža svetovnega miru.

Stimson posreduje med Francijo in Italijo

Ameriški zunanji minister prinese v Pariz nove italijanske predloge

London, 14. julija. n. Angleški tisk naglašá, da sta Mussolini in Stimson v Rimu govorila o razorožitvi. Značilno je, da je ob istem času zasedala komisija ministrov, ki ima nalogo sestaviti razorožitveni načrt. Ta načrt bo fašistična vlada predložila še pred sestankom mednarodne razorožitvene konference poedinim velesilam. Po

vesteh iz Rima bo baje Stimson posredoval med Francijo in Italijo tudi zaradi pomorskega problema, ker med vsemi petimi morskimi velesilami sporazum še vedno ni dosežen. Pravijo celo, da bo Stimson prinesel v Pariz nove italijanske predloge o tem vprašanju.

Bankrot Nemčije

Berlin, dne 13. julija.

Temu, kar se v Nemčiji zadnji čas godi, bi se po pravici lahko reklo: klicanje vraga — državnega bankrota. Pa ne takšnega bankrota, kakršnega je bila Nemčija v dobi povojne inflacije umetno izzvala — današnji bankrot je vladni in vsemu gospodarstvu prišel čez glave. Do bankrota pa je tudi moralo priti po vseh onih napakah, ki so jih Nemčija in z njo njene državne banke delale že ves čas od prevrata in ki so se vse gnale za enim samim ciljem: opehariti Francijo in njene zaveznike za vojne dolgove in reparacije.

Nemčija se je še tisti dan, ko je bila svetovna vojna končana, začela pripravljati in urejati na to, da ne bo plačala. Denar se je metal skozi okno in to tako državnim kakor zasebnim denar, gradile so se palače, vile, železnice, ceste, tovarne, gradile so se celo nove vojne ladje in kasarne in se snovale nove armade, državne in zasebne. Toda niti po letih, ko je ves mednarodni položaj sprotil prekrizoval vsako vojno nado nemške reakcije, se Nemci, kar jih stoji na desnici, niso opametili, kar jih je na levici, pa niso imeli dovolj moči, da bi mogli uveljaviti svoje mirovno stališče. Ko so se pred tremi ali štirimi leti javili prvi znaki velike gospodarske krize, se nihče ni na to oziral, temveč so računali s tem, da bo v tej krizi vrag vzel v prvi vrsti Francijo in Anglijo. V resnici pa Francija niti danes svetovne gospodarske krize ne čuti kdovekaj, medtem ko jo Anglija čuti malo bolj, a najhujše ravno Nemčija.

Medtem je državni budžet rasel in rasel, zadolžitev države, dežel, mest in občin je zavzemala vse večji, usodnejši obseg in tudi zasebno gospodarstvo se je začelo majati. Domači strokovnjaki so pisali opomine in svarila, prav tako je tujina majala z glavo in svarila pred nadaljevanjem te gospodarske in finančne politike. Toda stvar je bila že na strmini in se ni dala več zadržati. V živem spominu je še, kako je današnja Brüningova vlada za razliko od prejšnjih meščanskih vlad precej odkrito pokazala na dejstvo, da Nemčija drvi v katastrofo. Svarila državnega kancelarja dr. Brüninga so žal ostala samo svarila, iz katerih ni nihče izvajal konsekvenc — niti država, ki je še nadalje plačevala kredite za gradbo novih vojnih ladij, zlasti oklopnih križark, in ki je s prihranki vendar hotela priskočiti na pomoč in ublažiti gospodarsko krizo, predvsem brezposelnost — seveda ne v obrambni industriji — zboljšati državno, deželno in občinsko gospodarstvo, pomagati državnim podjetjem in podobno.

Pri takšnem položaju so lani prišle nove parlamentarne volitve, ki so Hitlerjevimi hakenkreuzlerjem prinesle nad 100 mandatorov v nemškem državnem zboru. Ta volilni rezultat sicer še ni povzročil radikalnega sklona nemške politike na desno, na kar so Hitlerjevci pritiskali, vendar pa se je naenkrat razkrila vsa nevarnost nemške nacionalne reakcije z vsemi njenimi inozemskimi konsekvencami vred. Posledica je bila, da je tuji kapital nehal zaupati Nemčiji in njenemu državnemu in zasebnemu gospodarstvu, da je začel odbijati nova posojila, terjati svoje vloge po nemških bankah in odpovedovati stare kredite. In ker domači kapitalisti niso takšni domoljubi, za kakršne se izdajajo, so takoj, ko so se pojavile prve težave, začeli s svojim denarjem bežati v inozemstvo in v Nemčiji je nastala nezasiščena kreditna kriza, ki je začela groziti z — bankrotom.

Šele pod pritiskom tako strahotnega položaja sta se državni kancelar dr. Brüning in njegov kabinet vrgla v vesla in levica je začela od vlade zahtevati neizbežnih zasilnih odredb. Tudi predsednik Združenih držav Hoover se je samo pod vtisom grozečega nemškega bankrota odločil v svoji akciji za enoletni moratorij, za katerega zlasti Francija prinaša prav znatne žrtve. In s prav tega stališča je treba motriti tudi točasna kreditna pogajanja med Berlinom in Londonom, pri katerih angleška delavska vlada igra vlogo rešitelja Nemčije, kakor je že nekajkrat reševala Avstrijo.

Takšna je resnica o današnjem položaju v Nemčiji; vso krivdo zanj pa nosijo tisti, ki že od vsega početka niso marali poštenega miru, temveč so pripravljali samo vojno: nemški nacionalisti s hakenkreuzlerji, nemška veleindustrija in nemški velekapital.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 14. julija, d. Zopet nagel porast temperature z južnimi vetrovi, poputirnejem najbrž z nevihtami prodirajoč hladnejši zapadni zrak.

Trodneven praznik madjarskih bank in borz

Spretno kombiniran manever Budimpešte in Berlina

Budimpešta, 14. julija. AA. MTI poroča: Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta, kateri je prisostvoval guverner Narodne banke Popović. Finančni minister Beckerle je poročal o situaciji, ki je nastala v fin. pogledu za Madjarsko z ozirom na odredbe nemške vlade in z ozirom na možnost vpliva, ki bi jih mogli imeti ti ukrepi na madjarsko gospodarsko življenje. Vlada je zato sklenila, da ostanejo madjarske borze in banke 14., 15. in 16. julija zaprte.

Kakor se vidi iz brzojavke, je danes poleg Nemčije tudi madjarska vlada izdala senzacionalno odredbo, da se zaprejo vse banke in denarni zavodi v državi za dobo 3 dni, pričnši z današnjim dnem. Toda med tem kaže ta odredba madjarske vlade, da ni bila izdana zaradi stvarnih potreb, ker je baš včeraj najbolj kompetentni finančni zavod, banka za mednarodna plačila, dognala na svoji seji, ko je obravnavala prošnjo madjarske vlade za kredit, da so finančne prilike na Madjarskem v tako

dobrem stanju, da prošnje ni treba ugodno rešiti. Jasno je torej, da gre za dobro kombiniran politični manever Berlina in Budimpešte. Ta manever ima namen, da se prisilijo veseliti in v prvi vrsti Francija, da bi brez političnih garancij priskočile na pomoč »finančno upropaščeni Nemčiji in Madjarski« in preko njuji tudi ostalim njunim bivšim vojnimi zaveznikom.

Na drugi strani vpije na ves glas nemški tisk: »Ozkostrana Evropa in seveda spet v prvi vrsti Francija bo dobila za sosedo mesto konsolidirane opasne, boljševiške Nemčije.« Ta nemški in madjarski manever pa ni bil le dobro preračunan, marveč tudi v resnici skrajno previden. Šli so do skrajnih mej, da bi le dobili kredite, ki se tako v Nemčiji kot na Madjarskem rabijo bogve za kaj in kako. Glavni njihov namen pa je bil ta, da bi Ameriko in Evropo prisilili k ponovni reviziji mednarodnih finančnih obveznosti Nemčije, Madjarske in drugih držav.

Finančne prilike v Avstriji

»Merkurbank« zaprta za nedoločen čas — Pomirjevalna izjava finančnega ministra Redlicha

Dunaj, 14. julija, d. Tukajšnja »Merkurbank«, ki je last propadle »Danatbanke«, je danes zjutraj zaprla blagajniška okenca za nedoločen čas. Hkrati je bilo črtano njeno notiranje na dunajski borzi. Zatvoritev blagajne so povzročili včerajšnji dvigi. Govore o znesku 10.000.000 šilingov. »Merkurbank« zahteva od avstrijske narodne banke posojilo v znesku 15—20.000.000 šilingov in kratkoročen moratorij. Oboje ji bo najbrže dovoljeno, ker je banka sicer aktivna. Ministrski svet, generalni svet narodne banke in zveza bank se danes ves dan posvetujejo o pomožni akciji za »Merkurbank«. Dunajska borza je bila tudi

danes zelo šibka. Razen notacije »Merkurbanke« so bili črtani tudi vsi madjarski papirji in pa berlinska deviza. Dunajska borza se ne zapre, pa tudi druge banke, razen »Merkurbanke«, ostanejo odprte.

Dunaj, 14. julija, d. Finančni minister, vseučiliški profesor dr. Jožef Redlich, je danes izjavil časnikarjem: Za vznemirjenje pri nas ni nobenega najmanjšega vzroka. Mi smo morali preboleti svojo krizo pred kakimi 7 tedni, ko je poslovni položaj prisilil državo, da je z zakonodajnimi sredstvi in s kreditno pomočjo posredovala. Od tega časa je srečno premagano takrat nastalo vznemirjenje.

4. in 5. kolo na šahovski olimpijadi v Pragi

Praga, 14. julija, d. Dosedanji rezultat 4. kola šahovske olimpijade je naslednji: Zedinjene države — Češkoslovaška 1:0 (3), vse tri viseče partije stoje neugodno za Češkoslovaško.

Litva — Francija 2:1 (1), svetovni mojster Aljehin je mogel proti glavnemu igralcu Litve Mikemasu doseči samo remis.

Jugoslavija — Avstrija 1½:1½ (1), vse tri partije remis.

Madjarska — Norveška 2:0 (2).

Anglija — Letonija 2:1 (1).

Italija — Danska 0:0 (3).

Holandska — Poljska 1:1 (2).

Nemčija — Rumunija 2:0 (2).

Švica — Španija 1:0 (3), Švedska prosta.

5. kolo: Avstrija — Litva 2:1 (1).

Švedska — Jugoslavija 2:2.

Rumunija — Švica 1:1 (2).

Poljska — Češkoslovaška 1½:½ (2).

Danska — Holandska 1:1 (2).

Letonija — Italija 2½:1½.

Anglija — Madjarska 2½:1½.

Češkoslovaška — Norveška 3½:½.

Zedinjene države — Francija 2:0 (2).

Španska prosta.

Dr. Ender zopet deželni glavar

Bregenz, 14. julija, d. Vorarlberški deželni zbor je danes izvolil bivšega zveznega kancelarja dr. Enderja z 22 glasovi od 28 za deželnega glavarja in s 26 glasovi od 28 za predsednika deželnega zbora.

Posledice nemške krize v Rigi

Riga, 14. julija, d. Dva kreditna zavoda v Rigi, Internacionalna banka in Litvanska banka, ki sta delali z nemškim kapitalom, sta morali zaradi praznovanja nemških bank začasno zapreti poslovne prostore.

Oboroževanje Madjarske

Bratislava, 14. julija, n. »Regge« poroča, da bo madjarska vlada od 140.000.000 pengov državnega posojila porabila 80.000.000 za kritje dolgov vojnega ministrstva. List opozarja pri tej priliki na veliko oboroževanje Madjarske.

Romunsko mesto Constanza v temi

Bukarešta, 14. julija, n. V Constanzi je zadnje nedeljo zgorela električna centrala. Vse mesto je ponoči v temi. Požar so baje podtaknili. Sokrivdo nosijo celo člani ravnateljstva Stark, Davidescu in Lupu.

Nesreča francoskih letalcev v Sibiriji

Moskva, 14. julija, AA. Po še nepotrjenih vesteh sta padla letalca Doret in Le Brix, ki sta hotela v štirih etapah napraviti polet okoli sveta, v bližini Nižnega Udimska v Sibiriji, 600 km od Irkutsk, na zemljo. En letalec je ranjen, drugi letalec pa se je rešil s pado-branom. Aparat je uničen.

Moskva, 14. julija, AA. Francoska letalca Le Brix in Doret, ki sta startala v nedeljo zjutraj v Parizu za neprekinjeni polet v Tokio, sta 400 km zapadno od Irkutsk utekla skoraj gotovi smrti. Letalo se je vnelo v zraku. Letalca sta se rešila s padalom in sta se le lahko ranila. Ruska vlada je odredila vse potrebno, da se pomore letalcema.

Proces proti teroristom iz Nove Gradiške

Beograd, 14. julija, 1. Danes dopoldne se je pred državnim sodiščem za zaščito države nadaljeval proces proti Ljevakoviću in ostalim teroristom. Zasižan je bil obtoženec Petar Nozarić. Ko je bil z Jelićem konfrontiran, je Jelić ponovno dejal, da mu je Nozarić rekel, da mu je Šaub dal denar tik pred odhodom v Jazavico, kjer bi bil moral ubiti Karla Kovačevića. Nozarić je to Jelićevu izjavo zavrnil. Obtoženca Gusakovi in Adam Petranović sta bila zasižana kot poslednja. Ko je bilo zasižanje zaključeno, se je sodniški kolegij umaknil na posvetovanje o predlogih, ki jih je stavila obramba. Ko se je proces nadaljeval, je predsednik Arnerić sporočil sklepe sodišča in prešel k dokaznemu postopanju, ki so ga prav tako danes že zaključili. Jutri bo govoril državni tožnik dr. Djadrov.

Atentat na štab sovjetske divizije

Pariz, 14. julija, n. Kakor poročajo iz Moskve, je v Jekaterinskem eksplozivna bomba v prostorih generalnega štaba 6. pehotne divizije. Atentat je zahteval 6 človeških žrtvi, ki so sami častniki. Deset častnikov pa je bilo ranjenih.

Ustanavljajte pašniške in gozdne zadrage

Zveza slov. agr. interesentov je poslala na vse zaupnike tam, kjer leže veleposestniški gozdovi, ki prihajajo v poštev za razdelitev po § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme, pravila in tiskovine za ustanovitev pašniških in gozdnih zadrug. Pozivamo vse agrarne interesente, da pristopijo nemudoma k ustanovitvi, kjer še niso, in da se ravnajo natančno po naših navodilih. Naj vas to nič ne moti, če vlagajo tudi občine prošnje za gozdove. Kajti tudi one so lahko prosilke za svoje potrebe. Agrarni interesenti pa morajo v svojo skupnost in svojo zadrugo.

Določba § 24. sedanjega zakona o likvidaciji agrarne reforme ni v bistvu nič drugega, kakor je določba, ki jo določa zakon o nakazovanju kuriva in stavbenega lesa v veleposestniških gozdovih interesentom agrarne reforme v Sloveniji iz leta 1922. U. l. št. 123 od 29. nov. 1922.

§ 1. tega zakona odreja, da imajo pravico do kuriva in stavbenega lesa in veleposestniških gozdov interesenti agrarne reforme, ubožni poljedelci in ostali kmetje, ki so navedeni v izkazu interesentov agr. reforme pod kategorijami A B in C ter prebivajo v okolju gozdnega veleposresta.

Novi zakon te pravice razširja še na pašno, les za domačo industrijo in obrt ter za druge gospodarske potrebe agrarnih interesentov in kar je glavno, določa, da se bodo veleposestniški pašniki in gozdovi tudi razlastili.

Iz navedenega paragrafa sledi, da se bodo gozdovi razlastili prvenstveno za agrarne interesente, ti pa so dolžni stopiti skupaj in se organizirati, da bodo o svojih pravicah sami odločali.

Agrarni interesenti na delo, rok je kratek. Do 26. t. m. morajo biti vse prošnje na kr. banški upravi.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov.

Sokolstvo

Po tekmi za svetovno prvenstvo v Parizu

Neoficijelni rezultati. — Protest Čehoslovakev upoštevan, br. Hudec — svetovni prvak. — Majhna razlika med posameznimi tekmovalci. Težka in ostra borba na mednarodni tekmi za svetovno prvenstvo v Parizu je končana. V nedeljo zvečer je predsedstvo Unije francoskih gimnazov razglasilo rezultate mednarodnih tekem, ki so, kakor posnemamo iz praških listov, naslednji:

1. Savoleinen, Finska 185 točk,
2. Hudec, COS, 183,626,
3. Gajdoš, COS, 182,333,
4. Lerroux, Francija, 179,655,
5. Neri, Italija, 177,763,
6. Hänggi, Švica, 176,916,
7. Pelle, Madžarska, 176,715,
8. Mies, Švica, 176,546,
9. Primožič, SKJ, 175,88,
10. Stukelj, SKJ, 175,09,
11. Tintera, COS, 173,56,
12. Brullman, Švica 170,495.

Rezultati so bili razglašeni v odsotnosti delegatov COS br. dr. Klingerja in brata dr. Müllerja ter sta oba zaradi tega vložila protest.

Kakor poroča praški list »Pondell« bi moral biti svetovni prvak brat Hudec. Po pravilih MTZ postane samo oni tekmovalec svetovni prvak, ki v vseh 14 panogah pri tekmi doseže 60 odstotkov. To je dosegel brat Hudec, ne pa Finec Savoleinen, ki je plezal manj kot za 60 odstotkov. Po vsem torej pripada prvo mesto bratu Hudecu. Pa tudi ostali čehoslovaki tekmovalci so se izkazali in bi morali zasesti boljša mesta.

Pristranost sodnikov napram čehoslovakim, kakor tudi jugoslovanskim Sokolom je bila očitna, zlasti, ko se je videlo, da bodo Sokoli najresnejši kandidati za prva mesta. Delegata COS sta zato vložila pri MTZ oster protest, ki ga je sodniški zbor MTZ upošteval in proglasil za svetovnega prvaka v telovadbi čehoslovakega Sokola brata Hudeca. Br. Hudec je dosegel 183,626 točk. Na drugem mestu je Finec Savoleinen, na tretjem Čehoslovak brat Gajdoš, ostala mesta so ostala neizpremenjena.

Pri tekmi na orodju se je izkazal brezdvomno brat Leon Stukelj, ki je absolutni prvak na vseh orodjih. Tega prvenstva mu ne more nihče odvzeti, niti Švicarji, niti Italijani, ki veljajo za najboljše telovadce na orodju. Brat Stukelj jih je vse prekosil, njemu ni bil nihče kos in mu še dolgo tudi ne bo. Prihodnja olimpijada v Los Angelesu bo to potrdila. Vreden drug brata Stuklja je brat Tošo Primožič, tudi on je pokazal, da je prvovrsten na orodju.

Da nismo zasedli pri tekmi boljnih mest, je predvsem krivda v tem, da se je na lahko atletiko polagalo premalo važnosti. Mislimo, da bodo naši tekmovalci sedaj uvideli potrebo gojiti lahko atletiko v izdatnejši meri. Načelnik što Saveza SKJ naj v tem pogledu predpiše točen program lahke atletike in sokolskih društvi. Uspehi gotovo ne bodo izostali.

Sicer pa moremo biti z doseženimi uspehi v Parizu povsem zadovoljni. Ako niso nič drugega dosegli naši Sokoli v Parizu, s svojim nastopom so pokazali svetu, da živi v Evropi jugoslovanski narod, ki more, dasi majhen po številu, tekmovalci s največjimi narodi sveta. Bratom tekmovalcem čestitamo k doseženim uspehom, zlasti bratu Stuklju in Primožiču, ter jim kličemo pogumno naprej, v Los Angelesu bo zmaga sigurno Vaša. Zdravo!

Javna telovadba Sokola na Viču

V nedeljo popoldne je marljivo viški Sokol polagal obračun svojega dela v telovadnici pred viško javnostjo. Na lepem telovadšču gostilne pri Pavliču se je zbralo številno občinstvo, da prisostuje javni telovadbi, med katerim smo opazili zastopnika sokolske župe, viškega župana g. Petrovčiča, učiteljstvo osnovne šole, ter zastopnike bratskih sokolskih društev. Ostro pa moramo grajati odsotnost članov in članic domačega društva, ki so šli k koproju in nogometni tekmi; prikazali pa so se šele v večernih urah na veseljem prostoru. To ni sokolsko; društvena uprava naj take člane in članice odstrani iz svojih vrst. Vsaj enkrat v letu bi si ti člani in članice lahko »žrtvovali« za sokolsko delo.

Telovadni nastop je bil zelo skrbno pripravljen in zaslužita načelnik brat Bruno Borštnik in sestra Mimi Grošljeva naše praznovanje. Telovadni spored je otvoril s prostimi vajami za praški zlet moški naraščaj (18). Izvedli so dve prosti vaji zelo strumno in skladno, nakar je 12 članic graciozno in skoro brezhibno izvedlo proste vaje za Prago. Igre moške in ženske deuce so bile od občinstva toplo sprejete in so vzbudile zlasti pri moški deci obilo zabave. Po igrah je starosta brat Jože Meseec imel na do-cer primeren nagovor in razdelil diplome, ki si je priborila pri društvenih lahkoatletskih tekmah na Vidovdan. Zahvalil se je vsem za njihovo požrtvovalno delovanje, zlasti pa učiteljstvu, ki ves svoj prosti čas žrtvuje sokolskemu delu in ideji. Nato je sledila orodna telovadba in so nastopili kot gostje na drugo člani Sokola II iz Ljubljane, na bradlji članice viškega Sokola, na konjih v preskokih člani in moški naraščaj na bradlji. Orodna telovadba je pokazal lep napredek, zlasti moški naraščaj se je odlikoval z nekaterimi vzorno izvedenimi vajami. Lep in skladen j e bil nastop ženskega naraščaja (15) s prostimi vajami za vse-sokolski zlet v Pragi, nakar so člani (15) izvedli proste vaje za praški zlet prav dobro in strumno. Končno je sledila tekma v »Odbojki« med naraščajem Sokola Ljubljana II in domačim naraščajem, ki je končala z zmago Ljubljancev v razmerju 15:5 za Sokola II. Sodil je tekmo dobro brat Milan Stepišnik. Občinstvo je z zanimanjem sledilo tekmi in nagradilo zmagovalce z burnim odobravanjem.

Po telovadbi se je vršila ob zvokih godbe Sokola I iz Tabora prav prijetna zabava, ki je zlasti v večernih urah privabila veliko množico prijateljev viškega Sokola. Javni nastop je v vsakem pogledu lepo uspel in viškemu Sokolu iskreno čestitamo... Zdravo! J. H.

Proslava francoskega državnega praznika

Ljubljana, 14. julija.

Ljubljana je včeraj dostojno proslavila največji francoski državni praznik. Ob 10:30 so se zbrali pred spomenikom Mirije na Valvazorjevem trgu številni zastopniki raznih oblasti in ljubljanske mestne občine. Komandanta dravske divizije je zastopal polkovnik Novaković, baša dr. Marušič, šef prosvetnega oddelka dr. Dragotin Lončar, župana dr. Puca občinski svetnik Likozar, univerzo vseučiliški profesor dr. Zupančič, francoski institut prof. Jaklič, ljubljansko sokolsko župo pa starosta dr. Pippenbacher. Svečanosti se je udeležila tudi delegacija jugoslovanskih gasilcev s starostom JGZ g. Turkom. Navzoči so bili tudi člani francoske avtomobilске karavane »Citroen«.

Francoski konzul Neuville je položil v spremstvu tajnika prof. Detela lep venec na spomenik. Lep lovorjev venec je položil tudi starosta Josip Turk. Dalje sta položila velik šopek

cvetlja zastopnika tovarne »Citroen« g. Skrbjabin, brat znanega ruskega skladatelja, in grof Šabški. Udeleženci proslave so se nato odpeljali pred Vodnikov spomenik, kjer je konzul Neuville položil lep venec.

Receptije na francoskem konzulatu so se med drugimi udeležili vsi ljubljanski konzuli, ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, komandant dravske divizije general Ilić, polkovnik Novaković, škof dr. Rožman, župan dr. Puc, dr. Pippenbacher, policijski upravnik Kerševan, tajnik zbornice TOI dr. Pless, dr. Ravničar, vseučiliški profesor dr. Zupančič, starosta JGZ Turk in drugi. Pred receptijo je konzul Neuville odkloval 4 naše gasilce, in sicer I. podstarosta JGZ Jerneja Vengusta, II. podstarosta Ludvika Musseka, zveznega tajnika Franceta Pristovška in predsednika gasilskega kongresa Riharda Engelsbergerja iz Krškega. Vsi ti so prejeli gasilske medalje z dekreti.

Prisrčen sprejem »Obilica« v Trbovljah

V ponedeljek popoldne ob 17. uri se je pripeljalo iz Rogaska Slatine v Trbovlje akademsko pevsko društvo Obilica iz Beograda, ki se nahaja na pevski turneji po Savski in Dravski banovini. Trbovljčani so privedli našim bratom in sestram iz daljnega juga veličasten in prisrčen sprejem. Trbovlje — toli obrekovane in krivično očrjene — so včeraj našim bratom in sestram manifestantno dokazale, da ljubijo svojega viteškega kralja, da si želijo velike in močne Jugoslavije, ki pa bo postala le v medsebojni slogi in bratski ljubezni vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ze pred 17. uro so se pričele zgrinjati na obširnem prostoru pred rudniško restavracijo na Vodah velike množice naroda. Prihajali so vsi sloji: iz revnih delavskih hišic in barak in iz oddaljenih kmetijskih naselij je prihajal delavec in kmet, obrtnik in uradnik, vse je hitelo, da pozdravi svoje brate in sestre po rodu in krvi, ki prihajajo prvič v trpeče rudarske revirje.

Na kolodvoru sta bratske goste pozdravila trbovljski župan g. Gustav Vodušek in predsednik trbovljskega »Zvonca« g. Ivo Pleskovič. Gospod župan Vodušek je v svojem pozdravu želel milim gostom v imenu vsega prebivalstva trbovljske občine iskreno dobrodošlico in prijetno bivanje. Nato jih je pozdravil predsednik bratskega pevkega društva »Zvonc«, naglašujoč, da se »Zvonc« in z njim vse trbovljsko prebivalstvo raduje, da more pozdraviti v Trbovljah odlične predstavnike »Obilice«, ki je ponesel lepoto jugoslovanske pesmi ne samo širom naše domovine, temveč tudi izven njenih granic, po širokem svetu. Obema se je v imenu »Obilice« prisrčno zahvalil podpredsednik društva g. Nestorovič. Iz kolodvora je »Obilica« šel na postajališče rudniške ozkotirne železnice, kjer je že čakal vlak s 5 osebnimi vozovi, ki so bili okrašeni s cvetjem in venci ter brezštevilnimi državnimi zastavicami. Tudi stroj je bil v samem cvetju in zastavah. Ko je vlak vozil po dolgi ozki dolini, ki je posejana z delavskimi naselbinami, je naš delavski narod povsod iskreno in navdušeno pozdravljal naše mile goste, ki očividno tega v Trbovljah niso pričakovali.

Ko je privozil vlak pred rudniško restavracijo, so goste pozdravili z vzkliki: Ziveli bratje in sestre! Rudniška Delavska godba je zaigrala »Slovenec, Srb, Hrvat«, nato pa je pozdravil drage goste župan g. Vodušek: Prišli ste med nas z najlepšim in najdražjim našim narodnim zakladom, z narodno pesmijo, da z njo poglobite in utrdite nerazdružljivo vezi med brati Srbi, Slovenci in Hrvati. Naša narodna pesem je bila ona neodoljiva sila, ki je naš narod od Triglava do Vardarja budila in vzpodbujala v borbi za naše narodno osvobodjenje. Kakor smo ječali mi pod tujim jarmom, tako ste tudi vi dolga stoletja trpeli pod turškim gospodstvom. Danes, ko smo dosegli našo toli zaželjeno narodno svobodo v ujedinjeni Jugoslaviji, nas zopet družijo naša mila pesem v nerazdružljivo celoto. V narodni pesmi smo nekaj opevali naše trpljenje, danes pa mora iz naših narodnih pesmi doneti veselje in radost nad našo narodno svobodo. Pesem naša je bila ono naše orožje, s katerim smo si uspešno utirali pot k naši narodni svobodi in ujedinjenju. Zgradili smo si veliki in močno jugoslovansko hišo, ki je tako močna, da nam je nikdo ne more prodreti. Tukaj smo združeni v eni misli, da vam izkažemo iskreno bratsko ljubezen, ki med nami nikdar ne sme prestat. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi našega viteškega vladarja Nj. Vel. kralja, ki si neutrudljivo prizadeva, da privede svoj delovni narod v boljše bodočnost. (Navdušeni klici Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in ministrskemu predsedniku Petru Zivkoviću.)

Za pozdravne besede g. župana Voduškega se je zahvalil podpredsednik »Obilice« g. Nestorovič, ki je naglašal, da bo skoro 50 let, odkar prepeva »Obilica« narodno pesem med narodom. Prepotovali so že mnogo mest in vasi na svoji letošnji turneji po Jugoslaviji, a ko so prejeli povabilo, da obiščejo tudi rudarski revir Trbovlje, kjer je največje število rudarskih delavcev, jih je to še prav posebno radostno dirnilo. Prišli smo v kraj — je dejal g. Nestorovič —, kjer rudarski delavec globoko pod zemljo s pesmijo na ustnih v težkih današnjih prilikah koplje rudo. Nismo se nadali tako prisrčnega sprejema, zato vam srčna hvala. Ko se

bomo vrnili na naše domove, bomo z radostjo naglašali, kako iskreno in prisrčno smo bili sprejeti od delavstva v Trbovljah.

Po sprejemu je množica odšla v sprevedu z godbo, sokolsko in tremi gasilskimi zastavami Trbovlja trg, rudnika in Hrastnika, pred sokolski dom, kjer jih je pozdravil zastopnik Sokola, učitelj g. Pleskovič. S tem je bil sprejem končan, bratski gostje so odšli v prostore Sokolskega doma, kjer jim je bilo prirejeno okrepčilo, občinstvo pa se je razšlo. Zvečer ob pol 21. uri pa se je pričel v dvorani Sokolskega doma koncert »Obilice«. Dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Bila je prava bratska sloga, kajti videl si vse stanove, kakor pri sprejemu tako tudi pri koncertu. »Obilica« je odpel 12 pesmi.

H koncu je stopil pred občinstvo podpredsednik »Obilice« g. Nestorovič s sledečimi besedami: Mi nismo prišli med vas v sijajnih oblačilih, marveč taki kakršni smo: priprosti in iskreni; hočemo se vam oddolžiti za sijajen sprejem, ki ste nam ga privedli, s toplo bratsko ljubeznijo, s kakršno ste nas vsi sprejeli. Podali smo si roke, brat bratu in sestra sestri, kajti med nami mora vladati ljubezen, ki mora biti večna med Jugoslavi. Akademsko pevsko društvo »Obilica« je zato sklenilo, da kot viden dokaz te bratske ljubezni imenuje za častne člane »Obilice« Sokolsko društvo Trbovlje, pevsko društvo »Zvonc« Trbovlje, Kolo jugoslovanskih sester v Trbovljah ter občinsko in rudniško upravo. — Mi čutimo težino življenja pod zemljo, zlasti danes v tej brezposelnosti. Zato je »Obilica« sklenil nakloniti iz svojih skromnih sredstev najrevnejši trbovljski delavski deci 2000 Din. Bodite uverjeni, da je ljubezen »Obilice« do svojega naroda večna in trajna, prepojena z lepoto jugoslovanske narodne pesmi in v udanosti do svojega plemenitega kralja. — Ta plemenita gesta »Obilice« je izzvala med občinstvom ponoven orkan navdušenja, ki se ni moglo poleči. — »Obilica« se je v toplih besedah zahvalil župan g. Vodušek, naglašujoč, da je ta plemeniti in bratski čin bratov pevec in pevk »Obilice« radostno presenetil vse občinstvo. »Obilica« se v imenu najrevnejše delavske dece, ki trpi v tej težki krizi veliko pomanjkanje, najprisrčneje zahvaljuje. »Ne vem, kakor bi se vam oddolžili za ta neizbrisni dokaz bratske ljubezni, toda bodite uverjeni, da smo vsi vaši in vi ste naši.«

Kljub utrujenosti, kajti koncert v Trbovljah je bil že deveti na sedanji turneji, in to v sedanjih nesnosnih vročin, je zbor izvajal program z največjo tehniško dovršenostjo. Zbor je prejel od domačega pevkega društva »Zvonc« lep venec s trakom in primernim posvetilom. Brez dvoma bo ostal ta koncert vsem Trbovljčanom v najlepšem spominu. Priznanje pa zaslužijo tudi požrtvovalni aranžerji, pa tudi vse prebivalstvo, ki je naše brate in sestre iz daljnega juga tako prisrčno in bratsko sprejelo.

Za omiljenje brezposelnosti v rudarstvu

Da se omili brezposelnost med našimi rudarji, je treba v prvi vrsti ukreniti vse za splošno izboljšanje stanja na tržišču rudarskih proizvodov in prodaje domačega premoga. Brez dvoma so ti ukrepi največjega pomena za zmanjšanje brezposelnosti v našem rudarstvu, kajti če bodo naši rudniki polno obratovali in naši rudarski proizvodi se zadovoljivo prodajali, potem še dolgo ne bo resnejše brezposelnosti v naši rudarski industriji.

Danes lahko ugotovimo, da bo v tem pogledu prišlo skoraj do znatnega izboljšanja; novoustanovljena Zveza rudarskih in plavžarskih podjetij kraljevine Jugoslavije si je postavila baš gornji cilj kot glavno smernico svojega dela.

Medtem: pa je treba, ne oziraje se na delo na splošnem izboljšanju našega rudarstva in plavžarstva, takoj nekaj ukreniti, ker je danes pri nas že več tisoč brezposelnih profesionalnih rudarjev.

Te rudarje bo treba nekje stalno zaposliti in zato nam manjka borza rudarskih delavcev. Kako velika je potreba po ustanovitvi take borze, nam dokazuje dejstvo, da nekj rudnik na jugu naše države skoraj ne more obratovati, ker mu primanjkuje rudarskih delavcev, dočim je v Dravski banovini na tisoče rudarjev brez posla.

Seveda bo treba na rudnikih v južnih krajih naše države urediti predvsem stanovanjske in

delavne razmere tako, da se bodo naši rudarji tudi z družinami lahko preselili tja brez bojazni, da bi ne našli strohe in da jim bi eksistenco ne bila dovoljno zagotovljena.

Vse to so samo početki večjega in sistematičnega dela na organizaciji rudarskega dela v Jugoslaviji, uverjeni smo, pa da bodo merodajni krogi tudi to vprašanje zadovoljivo rešili.

O razdeljevanju pomoči iz fonda za brezposelne ne bomo niti pisali, kajti to ne pomaga trajnemu zmanjševanju brezposelnosti. Drugi važni ukrepi, da se pomaga brezposelnim pro-

fesionalnim rudarjem, bi bila v tem, da bi oddelek za rudarstvo pri rudarskem ministru predpisal vsem rudnikom, da so dolžni zaposliti gotovo število profesionalnih delavcev-rudarjev, dalje pa je treba v državnih rudnikih tudi postopoma zamenjati kmetijske in sezonske delavce s profesionalnimi in stalnimi rudarskimi delavci.

V tem pravcu bi bilo treba iti še dalje ter predpisati z naredbo, da se zamore zaposljevati rudarsko delavstvo samo s centralno borzo rudarskega dela.

Ob prvi obletnici smrti br. Maleja

Ljubljana, 15. julija.

Danes pred letom dni je prispela iz Luksemburga uredništvu »Sokolskega Glasnika« kratka in žalostna brzojavka, načelnika Saveza SKJ br. dr. Murnika: Malej umrl danes vsled zloma hrbtenice. Obvestite mater. Prevoz zasiguran. Dr. Murnik.

Cela jugoslovanska javnost, zlasti pa Sokolstvo je sprejelo to vest z največjo bolestjo v srcu, saj je odšel za večno iz sokolskih vrst odlični tekmovalci in Sokol brat Tone Malej. Poln navdušenja in veselja je odšel v Luksemburg, priboril jugoslovanskemu Sokolstvu in Jugoslaviji čast in ugled v tujini. Brat Malej je bil eden najboljših telovadcev. Predvsem se je odlikoval na orodju, ker je s svojo lahko obvladal najtežje prvine. Brat Malej ni bil le izvrsten telovadek, bil je predvsem vzoren Sokol. Bil je skromen in dobrohoten, vedno vljuden in ustrežljiv.

Pri mednarodni tekmi v Luksemburgu je

Merkantilni tečaj za učiteljstvo

Ljubljana, 14. julija.

Nadaljevalno šolstvo vseh panog, ki ima v prvi vrsti namen pritegniti šoli odraslo mladino nadaljnemu pouku in usposobiti mladeniče in mladenke v gospodarsko-strokovnem področju teoretično in praktično, se je doslej v Dravski banovini že prav lepo razmahnilo. Vendar ne tako zelo, da ne bi bilo potrebno, da priključita banska uprava še več takih šol in tečajev v življenje, za katere pa je treba strokovno usposobljenih učnih moči. Z druge strani si je tudi učiteljstvo samo zaželelo več strokovne izobrazbe, ki naj jo pridobi v posebnih tečajih. In tako je razpisana za meseca julij in avgust cela vrsta tečajev. Posebno zanimiv odziv je našel tečaj za merkantilne predmete, ki je bil otvorjen v začetku preteklega tedna na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. V tečaj se je prijavilo kar 96 učiteljev in učiteljic, ki pa zaradi omejenega števila niso mogli biti vsi sprejeti. Pouku prisostvuje sedaj 40 pripravljenec, dočim je za ostale interese predviden drug tečaj v avgustu. Vsekakor pa so tako številne prijave same po sebi najboljši dokaz stremljenja po napredku našega učiteljstva.

Tečaj se vrši pod nadzorstvom inspektorja za obrtno nadaljevalno šolstvo g. Mihaela Presla, predavanja pa vodijo priznane osebnosti iz vzgojiteljskih vrst na obrtniškem in trgovskem torišču. Poučujejo gg. ravnatelj Okrožnega urada dr. Bohinjec, dr. Pretnar, direktor Gogala, sodni nadsvetnik Stele, prof. Modic, prof. Klinc in prof. Lenarčič.

Zaradi vročih poletnih dni se vrši predavanja od 7. do 12.; popoldanski čas pa je namenjen ekskurzijam in raznim praktičnim vajam. Tečajniki imajo nekatere učne ure skupaj, v ostalem pa so udeležniki deljeni v dve grupi, ločeno za trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo.

Udeleženci so prav iz vseh krajev naše banovine. Prijetna skupnost in enotno delo so najboljše jamstvo uspehov. Ni razlike med šolskim upraviteljem in učiteljem; prijazno tovarništvo veje med tečajniki. Merkantilni tečaj bo trajal mesec dni. Ob zaključku se bodo vršili izpiti. Akademski kolegij nudi učiteljem svojo stroho, kjer ravnatelj kolegija g. prof. Jeran vselej uvidevno ustreza željam in težnjam stanovalec. Ni dvoma, da se bodo z zaključkom tečaja vrste našega strokovnega osebja prav lepo pojačile. Trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo bo storilo zopet korak kvišku in to po zaslugi in soprizadevnosti našega učiteljstva, ki žrtvuje del svojih velikih počitnic za poglobitev svojega znanja. — D.

Krvav pretep pri taborenju

Rimske toplice, 13. julija.

Včeraj v nedeljo popoldne je imela Krekova mladina v Sv. Jederti pri Breznem svoj tabor, pri čemer je prišlo do ostrega spopada. Na ta tabor je prišel med drugimi tudi posestnik Ivan Kozole s številnimi drugimi. Istotam pa se je mudil tudi g. Kapla Jože in Karol Golob. Tabor se je vršil v gostilni g. Milka Štokavnika. Toda že popoldne je prišlo do spora med Kozoletom in Kaplo ter ga je prvi zbadal in mu očital staro osrbno sovraštvo, češ, da je on kriv, da ne more dobiti zaposlitve v rudniku.

V posestniku Kozoletu je vrelo sovraštvo in tista stara mržnja do Kaple, zato je iskal prilike, da bi se maščeval nad njim. To pot je z zbadanjem pripravil do tega, da sta se tako sporekla, pri čemer je Kozole vedno trdil svoje in mu očital sovraštvo, dokler se nista spopadla. Pri tem je Kozole, ko je videl, da je stvar že prišla med njima do vrhunca, popadel za težak stol in z vso silo udaril po Kapli. Kapla, ki je rentni invalid, se mu je sicer hotel postaviti v bran, vendar ni zmozel. Priskočil pa so mu drugi v pomoč. Kozole je prizadejal invalidu Joži Kaplu težko 3 do 4 cm dolgo rano na glavo. Mahoma je bil nesrečni Kapla ves oblit s krvjo. Dočim je podivjani Kozole se nenehoma zalezaval v Kaplo in hotel napraviti z njim obračun, je Kapla ostal miren ter se le branil. Ponesrečenega Kaplo so potem spravili do doma, dočim je med tem g. Karol Golob izgubil.

vzbudil takoj v začetku tekme vso pozornost številne publike in sodnikov. Po dobro absolviranih prostih vajah, je nastopil k obvezni vaji na krogih, kjer ga je doletela tako tragična smrt. Začetek vaje je delal brezhibno in so sodniki občudovali njegovo izvedbo, kar se nenačkrat po izvinku nazaj odtrga in trešči z vso silo s tilnikom in glavo na tla. Obležal je v polni nezavesti, dokler ga niso prepeljali v bolnišnico, kjer je po kratkem trpljenju izdihnil svojo plemenito sokolsko dušo.

Prepeljan v domovino, mu je Sokolstvo priredilo sijajen pogreb ob navzočnosti najvišjih predstavnikov vojaških in civilnih oblasti. Danes počiva nepozabni brat Malej pod sivim Triglavom v Bohinjski Bistrici. Te dni bodo postavili nepozabnemu bratu Maleju krasen spomenik na njegovem grobu. Velika udeležba Sokolstva naj počasti spomin prerano umrlega borca in junaka brata Maleja!

Slava spominu nepozabnega brata Maleja! I. H.

Gozdni požar

Laško, 14. julija.

V ponedeljek ob pol 2. ure je zapel rog gasilnega društva. Bliskoma so se zbrale gručice ljudi in radovednežev. Med Laškimi in Rečico je gorel hrib Sv. Mihaela in bila je nevarnost, da prime požar tudi starodavno romarsko cerkev. Pihal je silen veter in zaradi hude vročine je bil gozd in okoliš suh kakor poper in vsled tega nevarnost velika, da zgori ves hrib proti Hudajami. To bi bilo tudi radi tega nevarno, ker je hrib vir rudnika Brezno-Hudajama, kjer je zaposlenih nad 600 ljudi. Ves popoldne deluje motor in črpa iz potoka Rečice na kraj požara vodo. Požar še ni pogasen in utegne še nekaj dni tleti. Posamezna kmetijska poslopja niso prizadeta. Škoda v bukovih hosti je velika.

Otrok utonil v vodnjaku

Braslovče, 14. julija.

V nedeljo so sporočili posestniku Antonu Uratniku v Braslovčah pretresljivo vest, da je v Dobrovljah padel v vodnjak in utonil njegov 4-letni sinček Jožko. V nedeljo se je igral pri Dežnikarjevih v Dobrovljah, kjer so ga imeli prav radi, z 12-letnim Stanislavom Korošcem. Med tem ko je gospodinja odšla k sosedu, sta otroka skakala okoli vodnjaka, ki je bil pokrit z deskami in katerega Dežnikarjevi niso uporabljali, ker imajo v hiši vodovod. Mali Stanko je desko odrinil in otroka sta gledala v vodnjak. Jožko se je preveč nagnil, izgubil ravnotežje ter zdrknul v vodnjak. Ko je prišel njegov tovariš Stanko povedat, da je Jožko v vodnjaku, je bilo že prepozno. Otroka so potegnili iz vodnjaka že mrtvega.

Mariborski mesarji pred sodniki

Maribor, 14. julija.

Pred okrožnim sodiščem se je danes pričel proces proti 43 mesarjem, ki so bili obtoženi zaradi navijanja cen. Proces vodi sodnik Levstek. Obtožence branijo dr. Vauhnik, dr. Leskovar, dr. Reisman, dr. Stajnik in dr. Lasič. Po prečitjanju obtožnice so bili zaslišani vsi obtoženci. Zasliševanje je trajalo ves dan. Ko poročamo, proces še traja in bo sodba izrečena najbrže danes ob 8. uri ali pa jutri.

Radio

Ljubljana, sredi, 15. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.30 Cas. plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 P. dr. R. Tominec. Portret iz svetovne literature in umetnosti, Lord Byron. 20.00 Samospevi gđe. Anite Mezetove. 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Casovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme. 22.15 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 16. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas. plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Dr. Ulagar: Gimnastična ura. 20.00 Dr. Čampa: Časnik in časnikarstvo. 20.30 Violinski koncert g. Rupla. 21.30 Ameriške pesmi, poje g. Banovec, pri klavirju g. Šivic. 20.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sredi, 15. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Radio orkester. 21.30 Novice in vreme. 22.00 Zvočni film.

Zagreb, četrtek, 16. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 68.30 Novice. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.40 Lahka večerna glasba.

Beograd, sredi, 15. julija. 11.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Radio orkester. 20.00 Predavanje. 20.30 Glasbene uganke. 21.00 Klavirski koncert. 21.40 Novice. 22.00 Plošče.

Beograd, četrtek, 16. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Ciganska glasba. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert Radio orkestra.

Praga, sredi, 15. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Plošče. 14.30 Brno. 17.00 Naravna protekcija. 17.20 Plošče. 19.20 Koncert. 19.55 Ljudski večer. 21.00 Pesmi. 21.30 Pianinski koncert.

Naval na šole

Ljubljana, 13. julija.

Za marsikatero izmed družin, v katerih je kaj solarjev med otroki, počitnice nikakor niso tista vesela, vriskajoča slast, s katero lahko redki srečniki uživajo na rivi-jerah morje, solnce, grozdje in minljivo ljubezen. Najprej so tu ponavljajni izpiti ali kako se jim že zdaj reče — ti izpiti po šolah imajo vsako leto kakšna nova imena, samo njih nizerna, nervozna tragičnost, samo tista skeleča, dušična napetost, ki se v takšnem napol padlem študentu porodi najprej na dnu srca, potem se pa od tam lepo razgrne na vse strani, začne polagoma grabiti za vrat, za mozeg, da je človek nazadnje ves upognjen in pogubljen, samo ta nervozna tragičnost ostane zmirom, kakršna je bila; matere pa, te nesrečne, nespametne matere ne morejo videti, da bi trpeli samo njihovi otroci, in jim zmirom na svoja pleča odvezemajo nekaj trpljenja, hodijo po sobah, krilijo z rokami, napada jih migrena in so tako ponavadi še bolj izgubljene od njih. Potem je pa pri hiši še kakšen prav majhen človek, ki je do danes še v ljudski šoli drgnil klopi, zdaj mu bo pa že polagoma treba začrtati smer in ga postaviti na veter, in potem je morda še kakšen njegov starejši brat, takšen majhen velikan, ki ima že malo maturo v žepu — in kam, moj Bog, kam bo svet spravil ves ta cvet svoje bodočnosti, ves ta svoj up in obup?

Odstotek mladine, ki si skozi šole skuša utreti pot v življenje, je v teh nerodnih časih, ko je tako težko priti do kruha in vsaj do kamna, ki ga mora vsakdo imeti za pod glavo, od leta do leta večji. Šolniki in vzgojitelji si neprestano izmišljajo nove zapuhe, nove jezove proti povodnji, ki grozi vse bolj in bolj. Ko so me zadnjič naprosili neke in sem potem krošnjari in trkal okrog, da bi nekakšno majhno dekletce — s prav lepimi izpričevali — spravil nekam pod streho, sem videl, da danes skoraj ne more biti bolj nerodnega in ne-hvaležnega opravka, kakor je, spraviti otroka v šole. Povsod sam večern pritisk in naval, povsod sama omejitve in prepis, povsod največ verjetnosti, da otrok ne bo sprejet. Kam bi se človek obrnil v teh stiskah?

Vzrok za ta moderni naval na šole leži globoko v gospodarskem položaju, v katerem se nahajamo. Prejšnje čase je bilo lahko, oče je svoje štirinajstletne fante pošiljal učiti kakšne pripravne stvari in so jih po treh, po štirih letih imeli pri kruhu — dandanes se pa lahko lotiš katerekoli stvari in nisi nikoli gotov, kdaj boš prišel na vrsto, kdaj boš prišel do dela in do poštenega življenja. Dandanes je težko biti gotov, dozorel, izučen človek, takšni ljudje morajo pogostem brez vsakršne krivde držati križem roke. Znamenje našega časa je čakanje in odlašanje, dandanes je dobro samo tistemu, ki lahko počaka in potrpi — in najlažje je počakati in potrpiti tistemu, ki šele raste in se šele uči. Tako so v teh časih šole postale — in naj se nikar nihče ne zgraža nad to ugotovitvijo — tako so šole postale čakalnice generacij, ki jim ni dano, da bi njih roke naravnost prijele za delo, in ki jim ni dano, da bi stopile naravnost v sredo življenja. Morda so šole v tem novem svojstvu nekaj malega izgubile na tistem svojem dobrem, idilično-toplem kulturnem poslanstvu, ki so ga vršile v časih, ko so bile še nekakšna živa, nazorna predpoda življenja in ko v življenju ni bilo nič težje avanzirati od stopnje do stopnje, kakor je bilo lahko v šoli napredovati od razreda do razreda; zato pa so šole v teh naših dneh zadobile za družbo in za narod čisto nov, velik pomen, postale so rezervoar, iz katerega bi narod v teh suhih letih rad zajemal vsaj majhne dote svojim otrokom, postale so zadnji vir, zadnja prilika, da se mlade generacije opremijo za čase, ko se življenje spet odpre. Ta naval na šole je samo dokaz, kako je narod zdrav: niti v brezposelnosti ne mara križem držati rok, temveč se hoče ta čas tiho pripravljati na prilike, ki mu bodo še prišle. In visok kulturni nivo je v vseh življenjskih bojih zmirom dobro orožje.

Otroci trkajo dandanes na vrata šol za voljo bodočnosti, ki je ni še nikjer pred njimi. In to je vprašanje, ki ga šolniki sami nikakor ne bodo mogli rešiti. Fri.

Bled

Tujska sezona se je pričela živahno razvijati. Hotela v središču, kakor Parkhotel in Toplice, imata že mnogo tujeve. Nad vse ljubke so otroške prireditve v Kazini, katere prireja vsak petek uprava Parkhotela za otroke letoviških gostov. To je živčav, da se še odrasli pomladi pri pogledu na to ljubko zabavo mladine.

Stanovanj, posebno po vilah s porabo kuhinje, se še vedno dobi dovolj po zmernih cenah. Tudi ostali hoteli imajo še proste sobe. Vsi hoteli in penziji so znižali cene za okoli 30%, tako da je letos naše letovišče skoraj najcenejše v naši banovini.

Gorje pri Bledu

V nedeljo 12. julija se je vršila na vrtu brata Jana v Spodnjih Gorjah tombola z veselico gorjanskega Sokola. Obisk je bil navdse dober. Čisti prebitek prireditve se porabi za zidavo svojega Sokolskega doma, za kar je že društvo kupilo lepo stavbišče, ki je precej obširno in ob glavni cesti iz Bleda v Gorje.

Jz Dravske banovine

d Visoko priznanje. Upravitelj Davorin Jenkove narodne šole v Cerkljah pri Kranju je prejel to-le pismo: Gospod, maršalot dvora Vas obvešča, da je Njegovo Veličanstvo kralj blagovolil sprejeti poslano spomenico »Od Ilirije do Jugoslavije« in mu je ukazal, naj se Vam in šolski mladini v Cerkljah izjavi zahvala. — Tajnik: Kosta L. Mišič.

d Proforski izpit so naredili v poletnem semestru pred stalno izpitno komisijo za profesorske izpite v Ljubljani suplenti-diplomirani filozofi gg.: dr. Blinč Marta, dr. Hribar Mirko, Hvala Marij, Jemec Valentin, Martine Peter, Pirč s. Katarina, Prezelj Josip, dr. Slodnjak Anton, Sterle Vlasta in Stupan Bogomir. Čestitamo!

d Primarij dr. Zalokar je odpotoval in začne znova ordinirati začetkom avgusta.

d Glavna skupščina Jugoslovanske gasilske zveze bo 1. in 2. avgusta v Mariboru.

d Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Pragersko se bo vršila potom licitacije dne 10. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji).

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich, 398-2 d Drugi merkantilni tečaj za učiteljstvo v Ljubljani. Kraljevska banska uprava dravske banovine razglasa: V merkantilni tečaj za strok. izobrazbo učiteljev na trg. (gremijalnih) in obrtno nadaljevalnih solah, ki se bo vršil od 3. avgusta do 30. avgusta t. l., so se sprejeli spodaj navedeni prosilci. Vsi spodaj naštetih gg. učitelji, ki hočejo ta tečaj posečati, morajo prijaviti to še posebej VIII. od. kr. banske uprave najkasneje do 30. julija t. l. z navadno dopisnico. Tečaj se odpre ob 7. uri zjutraj dne 3. avgusta t. l. na teh. srednji šoli v Ljubljani (prilije, soba št. 5). V tečaj so bili sprejeti: Birsa Josip, Ponovič pri Litiji; Burja Richard, Gor. Radgona; Burdian Franc, Šoštanj; Černelc Božo, Zagorje ob Savi; Golobčič Peter, Jesenice; Gorup M. Franc; Sv. Florjan; Hrastnik Rado, Gor. Logatec; Hreščak Alojzij, Ljubljana, Hude Drago, Ljubljana; Jurjevič Marija, Celje; Kobentar Ant., Radovljica; Kobilica Rud., Bled; Kogej Leopoldina, Tomišelj; Kokalj Fran, Velike Lašče; Kokot Ferdo, Vič; Kokotec Janko, Dobropolje; Lavrič Pavel, Tržič; Levec Anka, Ljubljana; Lipovec Josip, Ljubljana; Lunder Dušan, Priskovo; Mahkota Anton, Ljubljana; Volk Stanislav, Hrastnik; Pečnik Ivan, Svibno; Požar Ladislav, Zagorje; Prelog Miloš, Celje; Rejec Franjo, Šoštanj; Seliskar Anton, Ljubljana; Slapšak Jerica, Ljubljana; Serajnik Joško, Dovje; Slibar Anton, Zagorje ob Savi; Tratar Jože Marjan, Trebnje; Vavde Milan, Vojnik; Vennigerholz, Središče; Vidmar Miro, Cerklje; Vode Angela, Ljubljana; Završnik Rud., Ljubljana; Zlatič Leo, Sevnica; Pavlič Eferm, Trbovlje-Vode.

d Opozorilo staršem radi nezgod na železnih progah. V zadnjem času se množe nezgode povoženja otrok po vlakih na raznih progah direkcije državnih železnic Ljubljana. Vse to se dogaja, ker starši ne nadzirajo svojih otrok in jih puščajo brez vsakega varstva v bližini proge ohranjenosti naprav, kar je po zakonu kaznjivo in so za posledice odgovorni starši, oz. varuhi otrok.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d »Vzajemna pomoč« reg. pom. blagajna v Ljubljani Borštnikov trg 3/I, je najcenejši zavod za zavarovanje posmrtnine. 1034

d Naš radio. V »Radiovoche« št. 25 se pritožuje nekdo, da ne oddaja dunajska postaja skoro nikdar plošč s pteljem znanega R. Tauberja. Nam je taka pritožba nepotrebna, kajti ljubljanska postaja oddaja Tauberjevo petje dan za dnem, večins celo opoldne in zvečer isti dan, tako, da smo — sicer izbornega pevca — že do vrha siti. Ali bi ga ne kazalo za nekaj mesecev upokojiti, na njegovo mesto pa poklicati katerega naših, ki so razkropljeni daleč po svetu, pa ne zaostajajo morda prav nič niti za tem izbornim nemškim pevcem.

d Nova telefonska zveza. Pri sv. Trojici v Slovenskih goricah je bila dne 10. julija t. l. otvorena telefonska centrala.

d Opozorjamo na današnji oglas trgovine barv in lakov. 1520a

d Velik gozdni požar na Jelovici. Na Jelovici je izbruhnil velik gozdni požar. Ker ga domačini iz Ribnega niso mogli pogasiti, je bila še zaprosena za pomoč vojaška oblast. K sreči pa so požar večeraj zjutraj vendarle pogasili. Kako velika je škoda, se še ne ve.

d Vlonina tatvina v Volčjem. V Volčjem je bilo vlonjeno v vilo tovarnarja Franca Kovačiča. Neznani tatovi so odnesli več kosov posteljne odeje in obleke v skupni vrednosti 3800 Din.

Ljubljana

Sreda, 15. julija 1931, Henrik I. Pravoslavni: 2. julija, Polag H. B.

Nočno službo imata danes lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

Seja ljubljanske občinske uprave. V petek 17. t. m. ob 17. uri bo seja ljubljanske občinske uprave. Na dnevnem redu so poročila finančnega odseka, gradbenega, tujsko-prometnega, personalno-pravnega, policijsko-zdravstvenega in socialno-političnega. Med poročili finančnega odseka omenjamo računski zaključek Mestne hranilnice in Kreditnega društva Mestne hranilnice

za leto 1930, posojilo 2 milijonov Din za razširjenje plinskega omrežja in 1.500.000 Din za razširjenje vodovodnega omrežja. V tajni seji se bodo obravnavala poročila personalno-pravnega odseka.

K volitvi predsednika SPD. Kakor je znano, je na izrednem občnem zboru dne 26. junija odstopil dosedanji predsednik Slov. plan. društva g. dr. Fran Tomišek. Radi tega odstopa je na dnevnem redu prih. občnega zbora, ki bo v četrtek 16. t. m. ob 20. v Mestnem domu, volitev predsednika. V planinskih krogih, ki žele, da se ohrani solidna tradicija SPD, so proglasili za kandidata dosedanjega podpredsednika osrednjega odbora SPD, gospoda prof. Janka Mlakarja. Prof. Mlakar deluje v odboru SPD že okoli 30 let ter torej dobro pozna ves notranji ustroj in obrat društva in njega potrebe. Razen tega je prof. Mlakar odlični planinski turist, ki je prehodil ne samo večino vrhov v domačih gorah, temveč tudi marsikatero gorskega velikana v Avstriji, Švici in Franciji, ter je naših publiko dobro znan tudi kot popularen pisatelj in predavatelj. Pričakovati je, da bo udeležba na občnem zboru, kjer bo šlo za važno volitev društvenega predsednika, čim večja. SPD šteje okrog 4300 članov; na občni zbor bi moralo priti vsaj 500 članov, t. j. dobra desetina, če se bo članstvo količkaj zavedalo važnosti te volitve. Zato prihodnji četrtek, dne 16. t. m. ob 20. uri vsi zavedni planinci na občni zbor SPD v Mestnem domu!

XXXX. redni občni zbor Zadruga hotelirjev, gostilničarjev, kavarnarjev, izkuharjev in žganjetočnikov v Ljubljani bo v četrtek 16. julija ob 15. uri v gostilniških prostorih gosp. Fr. Kavčiča na Privozu št. 4. Po končanem občnem zboru zadruga se bo vršil ravnotam ob 16. uri občni zbor Bolniške blagajne članov zadruga.

Beograd v — Ljubljani. Ljubljana se od Beograda zelo razlikuje: ima drugačne ceste, drugačne hiše, vse je pač ljubljansko, toda nekaj beograjskega je Ljubljana dobila zadnje čase vendar: in sicer je to »beograjsko« na Mestnem trgu št. 11, ime mu je pa »Pod skalco«. To je znana restavracija »Pod skalco«, katero je nedavno prevzel bivši beograjski restavrater g. Briški. Beograjčani, ki pridejo v Ljubljano, se kaj radi oglašijo »Pod skalco«, kjer dobe vse »srbske specialitete«. Pa tudi domačini pridejo tu na svoj račun, kajti g. Briški jim vsak čas postreže z domačimi jedli. Zato vsi, ki so bili kdaj »Pod skalco«, upravičeno trde, da je tu edini pristni »beograjski« kotiček v Ljubljani.

Organizacija Ruskega Rdečega križa name-rava z odobritvijo ministrstva za notranje posele ter glavne uprave Rdečega križa kraljevine Jugoslavije v tekočem letu zbirati prispevke za nakup medicinskega in ekonomskega inventarja. Ta akcija se bebiavstvu toplo priporoča.

Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla je Jerica Gerlovič, roj. Kapus, 51 let stara, vd. polic. agenta, Jegličeva ul. 10. Blag ji spomin! Žalujemoč naše sožalje!

Iz bolnišnice. V bolnišnico so prepeljali z rešilnim vozom 26-letno ženo plakaterja Katico Tušarjevo, ki je bila v samomorilnem namenu sodo. V bolnišnici so ji izprali želodec in je sedaj že izven nevarnosti. V bolnišnico so še pripeljali 27-letnega delavca Rudolfa Primca z lžanske ceste, ki se je po nesreči ustrelil v desno nogo, in 81-letnega vrtnarja grajščine Črni potok pri Smartnem Andreja Tomšiča, ki je padel s češnje in si zlomil obe nogi.

Najboljši liker sveta »Gromozovka« Maribor, Maistrova, 1334

Trpinčenje živali. Osebe, ki hodijo dnevno na trg, se pritožujejo o trpinčenju živali, katere prinesejo na prodaj. Tako prinesejo kmetice kure, stlačene v koše s zvezanimi nogami, ali pa celo v zavezanih vrečah. Ravno tako tudi golobe in zajce. Ta žival je potem postavljena ravno na sredi trga na prodaj, kjer pripeka solnce ves dan, medtem ko se semena prodajajo lepo v hladni senci. Živali kar gajajo od vročini in žeje. Nameste da bi živali takoj napojili, ko jih postavijo na trg, in jim zrahljali zaveze, se prodajalci za to ne zmenijo. Prodajalci, ki prinesejo živali na trg, bi lahko vzeli s seboj skledice ali kaj, in bi iz vodovoda pri mesarjih napojili živali. Saj take skledice niso drage. Obrabamo se na tržno nadzorstvo, naj ukrene, da bodo živali prodajali v senci in da jih bodo prodajalci napojili in oprostili tesnih vezi na nogah. Prijatelji živali.

Male tatvine. Diplomiranemu tehniku Ferdinandu Zivcu je bila ukradena na Trnovskem pristanu na tzv. »Špic« med kopanjem iz hladnega žepa srebrna ura z verzičjo, vredna 400 Din. Dijaku Otokarju Župčiču pa so bile ukradene med kopanjem istotam sive hlače in športna srajca v skupni vrednosti 400 Din. — Delavcu Josipu Gačniku, stanujočemu na Dunajski cesti blizu Staciona, je bila ukradena iz zaklenjenega barake iz zaprtega kovčka obleka, 1 par čevljev in dve srajci v skupni vrednosti 600 Din. — Delavcu v pivovarni »Union« Martinu Vanbergju je bila ukradena na veseljem prostoru gostilne Reininghaus iz zunanega žepa sukničja srebrna ura, vredna 150 Din. Oškodovanec je imel sukničje občen na stolu, na katerem je sedel. — Delavcu Francu Mažgonu, Vodmatska ulica 22, je bilo ukradenih iz zaklenjenega kovčka v pritlični spalni sobi 400 Din. Tatvine je osumljen neki Mažgonov tovariš. — Zidarskemu pomočniku Francu Berku, Tovarniška ulica 5, je bil ukraden iz nezaklenjene spalne sobe 1 par lakastih čevljev v vrednosti 260 Din. — Livarju Francu Nagodetu je bilo ukradeno v Rožni dolini, med tem ko je vasoval pri svoji izvoljen-

ki, kolo, vredno 2000 Din. — Pletilji Jožefi Domangovi, Vič 88, je bila ukradena iz stanovanja pletena volnena kopalna obleka, vredna 200 Din.

Ce se gleda izložbeno okno. Posestnica Marija Planinškova iz št. Vida pri Ljubljani je prijavila policiji, da ji je bila ukradena iz cekarja med tem ko je gledala pri Miklavcu izložbeno okno, rjava denarnica z 250 Din. Tatvine je osumljena neka kmečko oblečena ženska, ki je skupaj z njo gledala izložbeno okno.

Pan ovrtnik ni celoid ne kavčuk. Stražnik Franc Rupnik je našel na dvorišču pri Figovu moško kolo, ki je že več dni bilo tam shranjeno. Kolo je znanke »Gracioza« in je dobro ohranjeno. Lastnik ga dobi na policiji.

Nezgodna na Marijinem trgu. Trgovski sluga Anton H. je vozil tako neprevidno, da je podrl na Marijinem trgu državno uradnico Angelo Črnivčev in jo poškodoval na levem komolcu in na tilniku.

Gelje

Generalni direktor Agrarne banke v Celju. V Celje je prispel generalni direktor Agrarne banke v Beogradu g. dr. Janko Hacin.

Zrelostni izpit na rudarski šoli je položilo vseh 15 kandidatov, med njimi 4 z odličnim uspehom. Izpraševalni komisiji je predsedoval rudarski glavar g. inž. Strgar Vinko, člani pa so bili gg. direktor šole inž. Ferjančič, dr. inž. Jeločnik, inž. Niesmer, prof. Lovrenčič in strokovni učitelj Košutnik. Po izpitu sta z bodrilnimi besedami nagovorila absolvente g. inž. Strgar ter direktor g. inž. Ferjančič.

Smrtna kosa. 14. t. m. je na Mariborski cesti št. 9 umrla 53letna delavka v Westnovi tovarni Perše Julijana, doma iz Sv. Lovrenca pod Prožimom. N. v. m. p!

Rešilna postaja opozarja ponovno, da ne sme z rešilnim avtom prevažati ljudi, ki so oboleli za kužno boleznijo. V takih slučajih je treba pozvati javno bolnico, ki pride po bolnika s svojim posebnim avtom.

Izgube in najdbe. 8. t. m. je bilo v Strossmayerjevi ulici izgubljenih 100 Din; 11. t. m. je bila v parku izgubljena zapustnica; 9. t. m. je bila v Gubčevi ulici izgubljena rjava usnjenolistna z denarjem in legitimacijo. Najditelji naj oddajo stvari na policiji. — 11. t. m. je bila na Glavnem trgu najdena zračna cev za koto. Dobi se na policiji.

Nesreča pri Tillerjevi koči. Soproga davčnega nadupravitelja v p. g. Blažona, ki biva na oddihu v Logarski dolini, se je v nedeljo solučila pri spodnjem bazenu Tillerjeve kočje. Neadoma je priletel od višje ležečega drugega bazena težak kamen in padel g. Blažonovi na tevo nogo. G. Blažonova je dobila občutno poškodbo. Prvo pomoč ji je nudil g. Hope iz Celje, nakar so jo z avtomobilom prepeljali v Celje. Nesrečo je povzročil nepreviden šetalec, ki je sprožil kamen.

Pasja steklina v Sp. Hudinji. Te dni sta se pojavila v Sp. Hudinji dva stekla psa, od katerih je eden obgrzel pet drugih psov. Psa so ujeli in ustrelili. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se steklina ne razširi.

Premeten slepar. Mesar in gostilničar v Gaberju g. Permozer je pred tednom kupil v okolici Vojnika od nekega posestnika vola ter plačal samo del kupnine. Neki A. S., ki je bil tedaj zaposlen pri nekem drugem kmetu kot hlapec, je zvedel za to kupčijo. Ko je svojo službo zapustil, je prišel v Celje h g. Permozerju in se predstavil kot hlapec onega posestnika, ki je vola prodal, ter zahteval ostali znesek. G. Permozer mu je izročil 2400 Din. Kmalu pa je izvedel, da je nasel sleparju. A. S. je z denarjem izginil.

Pretep. 32letnega posestnika Cizeja Ivana s Trnave pri Gomilskem je v nedeljo na neki veselici neki nasprotnik udaril s steklenico po glavi in ga občutno ranil. — 25letnega Blažinška Franca iz Socke, zaposlenega pri cestnih delih v Dobrni, je v nedeljo v neki gostilni napadel delavec Sket Franjo ter ga z nožem zabodel za levo uho. — Oba so prepeljali v celjsko javno bolnico.

Bela Krajina

Požar v Crnomlju. V soboto zjutraj ob drugi uri je bilo plat zvana, pričelo je goret v hiši D. Wolfa v Zadnji ulici. Požar so domači o pravem času opazili in ga s pomočjo sosedov pogasili, pogorela je omara in več drugih hišnih predmetov. Ogenj je bil radi zgnječenosti hiš nevaren za vso ulico.

Nesreča pri delu. Pomočnemu delavcu komaj sedemnajstletnemu Pezdircu je cirkular pri lesni industriji »Jugoles« raztrgal desno roko; ponesrečenca so odpeljali v kandiško bolnico, kjer mu bodo roko najbrže amputirali.

Gasilska slavnost. Dne 19. julija bo praznovalo protovoljno gasilno društvo v Metliki šestdesetletnico svojega obstoja. Svoj jubilej bo praznovalo zelo slovesno, udeležila pa se je ga bodo tudi ostala gasilna društva Bele Krajine.

Nova elektrika. V Metliki bo kmalu nova električna luč, daljnovod je že izpeljan od elektrarne v Ozlju do Metlike. Tudi v mestu se napeljava bliža koncu in prav je, saj je dobra razsvetljava poleg vodovoda največja potreba za Metliko.

Zagorje

Smrtna kosa. Na Lokah je nenadoma preminal zadeh od kapi splošno znan in priljubljen čevljarški mojster Peter Gostiša. Pokojnik je bil dober pevec in jako družaben človek. Naj mu bo zemlja lahka, preostali pa naše sožalje.

Ponoviče

Pouk na poboževalnici je prenehal, ker se so začele počitnice. Nekaj bolj zanesljivih gojencev je odšlo na počitnice k svojim. Tudi s poukom v mizarstvu, čevljarstvu in krojaštvu so na zavodu že začeli, na jesen pa bodo ustanovili tudi knjigovoznico.

Zopet požar. Ob proggi proti Gradcu je zaradi isker iz lokomotive 13. t. m. popoldne zopet nastal požar, ki je uničil les in ob proggi pokorjeno seno. Da se požar ni razširil, kakor pred leti, gre zahvala železn. in veleposredniškim uslužbencem, ki so z vso vnemo gasili.

Maribor

»Grof Zeppelin« nad Mariborom

Na sliki vidimo zrakoplov »Grof Zeppelin«, ko je plul nad Mariborskim otokom, kjer so ga številni kopalci občudovali.

m Ustanovitev Sokola v Svečini. Na prizadevanje starega narodnega boreca trgovca Matije Arha ter nadučitelja Josipa Berčeta se je ustanovilo v nedeljo v obmejni Svečini novo Sokolsko društvo. Ustanovnega sestanka so se udeležili starosta mariborske sokolske župe dr. Milan Gorinšek, podstarosta dr. Irgolič, sreski načelnik dr. Ipavc in šolski nadzornik Ivan Tomazič. Novo društvo vodi kot starosta posestnik in bankski svetnik Ivan Serbinek. Z ustanovnega sestanka so poslali udarnostni brozjavki pretolonasledniku Petru in podstarosti Ganglu.

m Sedemdesetletnica »Slovanske čitalnice« v Mariboru. V petek 17. t. m. bo poteklo 70 let, kar je bilo v takrat še malo zavednem Mariboru ustanovljeno najstarejše slovensko kulturno društvo na severni jezikovni meji »Slovanska čitalnica«. Starejša od nje je bila samo še tržaška. Pri ustanovitvi je sodeloval tudi veliki vladika dr. Anton Martin Slomšek in njen program je bil zasnovan zelo široko in je bila nekaj časa zaradi »prekoračenja delokroga« celo razpuščena. Njeno delo je zarezalo globoke brazde in prav njemu se moramo v marsičem zahvaliti, da poteka danes naša državna meja po Kobanskem in ob neki Muri. »Slovanska čitalnica« je kot taka delovala še do poprevratnih dni, ko so njeno delo prevzele druge organizacije, sama pa je obdržala še nadalje ljudsko knjižnico, ki se je tekom let razvila v veljavno kulturno institucijo. Vsekakor velika in častna zgodovina!

m Prihod graškega SK Sturm. V soboto 18. t. m. bo v Mariboru gostoval graški SK Sturm ter odigral na Rapidovem igrišču prijateljsko nogometno tekmo s SK Rapidom. Pričetek tekme ob 18. uri.

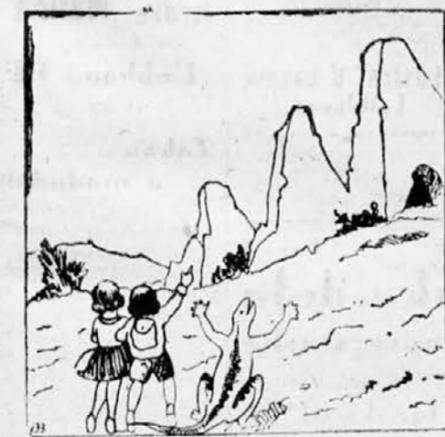
m Pijte original »CHABESOL« 1114

m Cirkus »Schneider«. Po dolgem presledku bo v sredini avgusta obiskal Maribor zopet cirkus svetovnega slovesa, »Cirkus Capitain Alfred Schneider«. Podjetje, ki zaposluje 800 ljudi ter ima 800 živali, 108 železniških vagonov, aeroplan, balet s 150 gibli in 100 levov, ki so pred leti igrali v velikem in povsod znanem filmu »Quo vadis?«, se je letos spomladi vrnilo iz Amerike in je sedaj na turneji po Evropi. Najnovejša atrakcija tega cirkusa je velika vodna pantomina v bazenu z 1.500.000 litri vode. Turnejo po Jugoslaviji bo vodil znani cirkuški strokvnjak g. Miroslav D. Vojnovič, ki je že prispel v Maribor.

m Zobozdravnik dr. Dernač, Stolna ul. 1, II. nadstr., zopet ordinira. 1640

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo« televizij

Potovanje po zvezdi večernici

133.

Sli so peš po peščenem bregu, prenočili naslednjo noč v neki skalnati votlini nad reko in spet potovali. Tretjega dne so dospeli do podnožja golih gor, ki so se jim na mah zazdele zelo znane. »Tu smo pa že bili!« je dejala Danica. »Da, bili smo,« je pritrdil Dušan. »Saj to so one gore, na katerih gnezdijo leteci zmaji. Glej, tam gori je ona silna skala, kjer me je zver odložila. Nižje dol je jama in pajčevina!«

Tovorni avto ubil starko

Huda avtomobilska nesreča pri Ptuj

Maribor, 14. julija.

Včeraj popoldne se je v Slovenji vasi na Dravskem polju dogodila težka nesreča, katere žrtev je postala 60-letna kmetica Jera Skazova. Skazova se je pripeljala z avtobusom iz Ptuj. Izstopila je iz voza in za njim zavila na cesto, ki jo je hotela prekoračiti. Ni pa opazila tovornega avtomobila trgovca Lepeja iz Reke,

ki je prav tedaj zavil mimo. Tovorni avto je zadel Skazovo z vso močjo in jo zagnal na tla, tako da je obležala nezavestna. Šofer je s pomočjo prisotnih starko takoj dvignil v avto in jo odpeljal v ptujsko bolnišnico, kjer pa je še popoldne umrla. Pri padcu si je Skazova zdrobila lobanjo in je bila spričo tega vsaka pomoč zaman.

Slovenec zadavil Slovenko v Chicagu

Zbežal je v Milwaukee, tam je priznal zločin in zdaj je pripravljen »goreti na stolu« — Morilec Cankar je štajerski Slovenec, umorjenka Albrehtova pa je doma iz logaške okolice

»Prosveta«, glasilo SNPJ, poroča v svoji številki z dne 29. junija iz Chicaga:

Nenavaden zločin v naši naselbini se je dogdil pred enim tednom, ki je za ostal skrit do zadnjega četrtka. Frank Cankar ali Cankar je zadavil 58letno vdovo Katarino Albrehtovo v njenem stanovanju, 658 W. Grand ave., na severni strani mesta. Po storjenem činu je Cankar pobegnil v Milwaukee, toda tam je bil aretiran, ker se je policiji zdel sumljiv pritepec. Milwaukee policija je zelo stroga z neznanimi tujci, ki pridejo iz Chicaga, ker sluti v njih gangeže.

Toda Cankarja je aretacija tako zmedla, da je mislil, da ga že imajo radi njegovega dejanja, in brez ovinkov je povedal policiji: »Da, jaz sem zadavil ženo v Chicagu. Najdete jo v stanovanju pod naslovom 658 W. Grand ave. Hotela je, da se zavarujem v njeno korist, a jaz sem jo prevaril. Umoril sem jo.«

Cankar se je šalil s policijo in ji vse povedal, rekoč, da je pripravljen »goreti na stolu«, namreč na električnem. Dejal je, da je ženska bila

vdova kakih pet tednov. Stanoval je pri njej in mu je po smrti svojega moža predlagala, naj bo njen »zigolok«. Bil je brez dela in je sprejel ponudbo. Nekaj tednov je šlo dobro, nato pa je vdova, ki je bila deset let starejša od njega, zahtevala od njega, naj se zavaruje za 10.000 dolarjev in imenuje njo za dediča. Odklonil je to zahtevo, nakar sta se začela pripraviti. Prepričeval je vsak dan, dokler se nista 22. junija stela. Cankar pravi, da je skočila vanj in ga začela praskati po obrazu, tedaj pa jo je prijel za vrat in stisnil — močneje, kot pa je nameraval.

Cankarja so privedli v Chicago še isti dan, 25. junija, nakar je vodil policijo v zaklenjeno stanovanje in tam so našli mrtvo Katarino Albrehtovo. Zdaj se vrši preiskava v Chicagu.

Vdova je bila pokopana zadnjo soboto. Bila je članica društva št. 86 SNPJ kot je bil njen mož, Anton Albreht, ki je umrl pred petimi tedni. Albreht je bil doma iz okolice Logateca, ona pa iz Trenta pri Tolminu na Primorskem. Cankar je star 48 let in menda štajerski Slovenec.

Trebnje

Imenovanje. Imenovan je za pripravnika-prometnika na tukajšnji železniški postaji gospod Vladimir Peti, rodom Beograjecan, Mladi uradnik, ki je absolviral železniško prometno šolo v Beogradu, je svoje prvo službeno mesto v Trebnjem že nastopil.

Pred tujsko-prometno razstavo. Kmalu bo otvorjena v Ljubljani tujsko-prometna razstava. Tudi Trebnje in okolica mora biti zastopana na tej razstavi. Pri zadnjem sestanku vseh interesentov je bilo soglasno sklenjeno, da se razpis natečaj za najlepše posnetke Trebnja in okolice. Foto-amaterji naj prodolže svoje izdelke v občinski pisarni v Trebnjem, kjer jih bodo ocenili, najboljši pa poslali na tujsko-prometno razstavo.

Odmera banovinske davštine na hiše. Vse osebe, zavezane plačilu banovinske davštine od hiš, morajo takoj prijaviti, kakor lani, svoje stanovniške dele občini, ki bo odpadajoči znesek odmerila in pobrala. Za to davščino pridejo v upoštevanje posebno kmetovalci in oni, ki ne plačujejo zgradarine.

Brezobzirni avtomobilisti. Kljub temu, da imamo na vsakem koncu vasi napise, ki zabranjujejo prehitro vožnjo skozi vas, skoro vsi avtomobilisti vozijo z brzino 40 do 50 km skozi vas, Trebnje, kjer nimamo še škropilnice, je zato vedno v oblakih prahu, saj se avtomobilisti vrste eden za drugim. Da se temu zlu odpornost, so Trebnjanci sklenili, da bodo take brezobzirne avtomobiliste prijavili oblasti. Vsak naj si samo zabeleži evidenčno številko avtomobila in odda nato prijavo žandarmeriji, in smo prepričani, da bodo vsi potniki skozi Trebnje v najkrajšem času vozili s predpisano brzino. Isto naj bi pa ukrenili tudi drugi kraji.

Protisokolski ideologi. Na moje poročilo o nastopu Sokola v St. Rupertu-Krmelj ter o uspešnem sokolskem nastopu v St. Vidu na Dolenjskem me anonimni pisec poziva, naj popravim svoja poročila v toliko, da izjavim, da protisokolskih ideologov v tej dolini ni in da v poročilu o nastopu v St. Vidu, na Dol., izjavim, da tamkajšnje sokolsko društvo nima nasprotnikov. Vem, da je ta poziv, naslovljen name, oddan ravno od tistih, ki se čutijo prizadete, vendar se v javnost ne upajo. Zato izjavljam, da so bile moje besede v poročilu še premile in preblage na naslov onih, ki skušajo rušiti naše sokolske trdnjave v tej dolini. Ne skrivajte svojih imen, da se resno pomenimo. Če vas pa ti naši lepi sokolski uspehi tako bolijo, se jih ne udeležujte in ne čitajte poročil o njih, saj na ta način še vedeli ne boste za naše zmagovite pohode in boste v miru prespali prepoved, ki ga Sokolstvo prinaša našemu narodu. N.S.

Rimske toplice

Vročina. Vse je od silne vročine močno izsušeno, zato ni čuda, da je danes popoldne lokomotiva zanelila požar na tiru med vlakojavnico števil. 1 in postajo Laško. Radi preveč segrelih in močno izsušenih železniških pragov je padla iskra od lokomotive, da so začeli goreti pragi. Istotako pa je pričel goreti tudi železniški most v Radoljblah. Na mesto požara so bili odpoklicani takoj delavci tukajšnje postaje progovne sekcije. Delavcem se je posrečilo po vestnem delu dušiti nastali požar. Škoda ni velika.

Nesreča se je pripetila železniškemu vratarju in posestnikovega sina Mihaela Kajtni, doma z Ogeč pri Rimskih toplicah. Ko je vozil s kolesom popoldne proti domu, je privozil ravno do ovinka ter ni videl nasproti vozečega voza. Hotel se je izogniti vozu in kreniti v stran, pri tem pa je zadel in zavozil na kopico gramozu ter se z vso silo, ker je tudi na ovinku vozil precej hitro, zaril v gramoz. Dobil je zelo težke močne poškodbe ter brazgotine po glavi in roki. — Prav enaka nezgodna pa se je pripetila njegovemu bratu Lojzetu Kajtni, ki se je istotako vozil popoldne na kolesu proti Rimskim toplicam iz Zidarskega mesta. Ze ko je vozil proti domu, je po glavni cesti, vodeči proti Rimskim toplicam, prispel za njim motocikel. Ponestrčeni Lojze Kajtna se je temu še pra-

vočasno izognil in krenil še bolj v desno, pa ga je v tem že zadelo motorno kolo in močan sunek radi trčenja koles, ga je z vso silo vrgel ob betonirano škarko, kjer je obležal. Sele sčasoma se je opomogel in nato s težavo nadaljeval pot, dočim je vozač na motornem kolesu brez sledu izginil. Dobil je pri padcu občutne poškodbe po obrazu in nad očesom, težko poškodoval pa se je tudi po rokah, ker je pri tem priletel na ostrino, ki mu je v dlani roko poškodovala.

Šmartno pri Litiji

Šmartno in Javorje sta pripravna za letovišni zaradi krasne okolice z gozdovi in romantičnimi gradovi. Odbor, ki bo dal pobudo za razvoj tujskega prometa v tej kraju, bo skoro sestavljen.

V rimskokatoliško cerkev je prestopila in bila v nedeljo slovesno krščena gospodična Regina Löwy iz Sarajeva. K obredu je prišlo toliko tujcev in domačinov, da se je vse trlo.

Na gradu Slatini v Šmartnem se je nastanil te dni s svojim spremstvom čez počitnice Grk Eokouoma.

Litija

Lovca na kače. Pri nas se je specializiral na kačji lov predilniški predelavec Birjukov. Letos je ujel 68 kač, med temi 12 modrasov in 2 gada. Vse kače je ujel v zanjko, kar je značilno, ker običajno lovijo kače v precep.

Tekma. S. K. Litija je odigrala s S. K. Dunav iz Ljubljane z rezultatom 2 : 2. Ljubljancani, čeprav vsi mlajši igralci, so igrali res fair in močno nadkriljevali Litijo. Takih tekem si želimo v Litiji še več.

Tatvine. Včeraj je bila, pri kopanju na Savi ukradena g. Jožetu Planinšu iz Trtice rujava listnica z vsoto 90—100 Din. Okradeni ne more sumiti nikogar, ker ni bilo v bližini nobenega človeka, zatorej bo tem težje izslediti tatu.

Brezobzirni avtomobilisti. Posebno zdaj, ko smo že tako dolgo brez dežja, dirjajo avtomobilisti kot blazni skozi Litijo, posebno pa od mostu do postaje. Kako je to, da odločilna oblast tega ne opazi? Saj je vendar predpisan maksimum 15 km na uro, ne pa 50.

Nesreča. Te dni so obirali pri postajenačelniku g. Turku še zadnje črešnje. Med večjo družbo na vrtu se je nahajal tudi vrtnar graška g. Medica iz Črnega potoka. Hotel je doseči nekaj lepih na koncu veje višjih črešenj, pa se mu je zlomila veja in je padel s precejšnje višine na tla. Na pomoč je priskočil dr. Premrov, ki je ugotovil, da je ponesrečenca roka skočila iz sklepa v rami.

Škocijan

Občinska seja. Na zadnji občinski seji, ki se vršila v občinskem uradu in katero je otvoril župan g. Anton Marinčič ob navzočnosti 17 odbornikov, se je razpravljalo o sliedečim: Najvažnejša točka te seje je bila naprava beton-skega mostu v Dolenjih Dulah. Sklenilo se je po več predlogih, da se zgradi. Pooblastitjo odbornika g. Globevnika, da napravi točen načrt in predloži proračun. Predlog, da najame župan posojilo 20.000 Din za občinske gospodarske potrebe pri Hranilnici in posojilnici v Škocijanu, se soglasno sprejme. Nadalje se določa, da občina prispeva 125 Din za cementne cevi, katere se naj vložijo pod cesto za odtok vode pri Dimcu na Zloganjski gmajni; tudi pri Antonu Andrejčiču v Dolenjih Dulah se naj vstavijo čez cesto kanalske cevi. Pri razpravi o popravilu občinskih potov se sklene, da se opozori občino Boštanj, da popravi občinsko cesto Laze—Konjsko—Mirna. Cesta, ki vodi od Laz do Telč se mora popraviti in prispeva občina za potrebno razstrelivo. Odbornik Jamšek predlaga, naj posestniki občine Tržišče popravijo cesto v Malkovcu, katere spada pod našo občino. V zameno pa bi posestniki občine Škocijan popravili del ceste, katere spada pod občino Tržišče, ker je njim bližja. Ta sklep se sporoči prizadeti občini. Zupanu gosp. Meduniču se dovoli letna nagrada v znesku 2000 Din počeni s tekočim letom. Občinskemu tajniku se zviša mesečna plača na 700 Din.

Organistu se dodeli za izredno delo v občinski pisarni 250 Din. Nadalje se sklene nabaviti varnostne signalne deske za avtomobile in 10 velikih, krajevnih cinkastih tabel Preskrba obojih se poveri odborniku g. Globevniku. Zadnji predlog je bil poravitev ceste Gorenje Dule—Podpečce; za gramoz prispeva občina 100 Din.

Kotredež

Konj ga je udaril. V Potoški vasi so pri »Dolinški« spravljali pšenico s polja. Ker je vročina huda, trpi živina od ubadov in se otepava kolikor more in bije okrog sebe. Domači sin Viktor je ravnal ravno vprego, pri tem pa ga je udaril konj s tako silo v glavo, da mu je napravil precejšnjo rano nad levim očesom. Ostal je v domači oskrbi.

Medija-Izlake

Naše agilno Sokolsko društvo priredi v nedeljo svoj prvi javni nastop. Nastopili bodo vsi oddelki v prostih in orodnih vajah. Ob treh popoldne je sprejem gostov pri gostilni Bregar, nato odhod na prostor, kjer bo imel starosta br. Hribar Rudolf slavnostni govor. Pričetek telovadbe je ob štirih popoldne, po telovadbi pa je prosta zabava. Pri prireditvi igra rudniška godba pod taktirko kapelnika g. Srečka Godine. Po telovadbi je tudi kopanje v termalnem kopalisku Medija-Izlake, in sicer za polovično ceno. Javiti se je pri načelniku br. Bregarju, istočasno pa prosimo tudi vsa okoliška bratska društva, da se tega prvega javnega nastopa v kar največjem številu udeležijo, ter pomagajo mladem Sokolu, da čim smejeje razpne svoja krila. Zdravo!

Modrasi. V takozvanem »Krhlu« vsako leto zajezje potok Kotredežco, in je to Zagarjanom kopalisku, je opazil g. Grošel modras, ki so prežali na ribe. Napravil je lov na kače in ulovil dva stara modrasa. To je že njegov četrti uspešen lov na kače. Starši pa naj tudi opozore mladino na kače, ki se kaj rade drže v bližini takih malih kopalisk.

Jesenice

Sokolsko društvo na Jesenicah bo priredilo 2. avgusta veliko sokolsko tombolo. Vrednost dobitek znaša 30.000 Din. — Sokolska društvo Jesenice bo priredilo 9. avgusta svoj društveni nastop, ki obeta biti zelo zanimiv.

V soboto bo v restavraciji »Tancar« predavanje, ki ga priredi društvo »Soča« na Jesenicah. Predaval bo društveni predsednik gosp. mag. phar. Jože Zabkar o »Slovenih v Primorju pred vojno, med njo in po njej«. Udeležite se predavanja, ki se prične ob 20. v čim večjem številu.

Bojite previdni pri vožnji! Neki Ljubljancan si je v nedeljo omislil izlet s kolesom na Gorenjsko. Vzel je na kolo svojo ženo, ki je obenem držala v naročju otroka. Trije na enem kolesu proti Gorenjski. Pehanje, znojne kaplje, vse je šlo po sreči, na Javorniku pa je iz sedaj neznanih vzrokov kolesar padel. Pri padcu sta dobila mati in otrok hude poškodbe tako da sta morala iskati zdravniške pomoči.

Diplomiral je v četrtke 9. t. m. na Zagrebški univerzi za magistra farmacije g. Ferdo Hudina, farmacevt v tukajšnji lekarni. Iskreno čestitamo!

Prekmurje

Premestitev. Murska Sobota je izgubila zelo priljubljeno g. sodnika Ivanca, ki je premečen v Rogatec, kot predsednik tamkajšnjega sodišča. Obilo sreče na novem mestu!

Mursko-soboška bolnišnica prenapolnjena. Vidi se skrajna potreba nove bolnišnice, kajti že od 24. janija naprej je v bolnišnici več bolnikov kakor postelj.

Prijubljeni kaplan v Črensovcih g. Meško Jožef je promoviral v Zagrebu za doktorja teologije. Čestitamo!

Sport

Plavalna tekma v Beogradu

V nedeljo se je vršila na plavalnišču Bob klub-propagandna plavalna tekma, ki je prinesla razmeroma dobre rezultate:

50 m prosto juniorji: 1. Durman (Beograd) 31'4, 2. Rajčić (Bob) 31'5.

100 m prsno juniorji: 1. Daskalović (Beograd) 1:26'81, 2. Dizdār (Eob) 1:30'4.

50 m prosto juniorke: 1. Goršič (Bob) 45, 2. Antič (Bob) 47'2.

100 m prosto seniorji: 1. Bulat (Beograd) 1:07'2, 2. Popović (Beograd) 1:09, 3. Goršič F.

100 m hrbtno juniorji: 1. Goršič (Beograd) 1:30'9, 2. Stokić (Beograd) 1:34'8.

100 m prosto seniorke: 1. Nena Bulat (Beograd) 1:31'4, 2. Fotić (Bob).

200 m prsno seniorji: 1. Nikolajević (Beograd) 3:14'9, 2. Maksimović (Bob).

100 m prsno juniorke: 1. Brezovšek (Beograd) 1:46'9, 2. Goršič.

4 krat 50 m prosto juniorji: 1. Beograd 2:13'3, 2. Bob 2:21'9.

4 krat 200 m prosto seniorji: 1. Bob 12:20.

100 m prsno dame: Zlata Bulat (Beograd) 1:52'6.

100 m hrbtno dame: Nela Bulat 1:41.

Lahkoatletsko državno prvenstvo za počinke se vrši 18. in 19. t. m. v Zagrebu na igrišču Haška.

Sobota: 100 m desetboj, krogla, skok v daljino desetboj, skok v dalj brez zaleta, krogla desetboj, disk bojerčno, skok v višino desetboj, 400 m desetboj, Balkanska štafeta 1500 m (800, 400, 200, 100).

Nedelja: 4 krat 100 m predteki, 110 m zapreke desetboj, 25 km hoja in start Marathona na 42'2 km, disk desetboj, skok v višino brez zal., skok ob palici desetboj, 4 krat 400 m, 1500 m desetboj, cilj za hojo in Marathon.

Na Jesenicah je gostoval v nedeljo proti tamonjemu SK Bratstvu — notranjska grča SK Javornik iz Rakeka, ter podlegel močnemu nasprotniku s pičlim rezultatom 4:5. — Bratstvo smo videli že bolje igrati, ugajal je srednji napadalec in v prvem polčasu levo krilo. — Gostje iz Rakeka so nastopili nekompletni in nudili proti pričakovanju dober odpor. Imajo nekaj izvrstnih posameznikov. Drugič pripravimo Javornikovim igralcem malo več discipline.

„Adler“ kolesa „Gritzner“ kolesa

Edino prava Adler kolesa „Gritzner“ kolesa

Najboljša kvaliteta! — Nizke cene! Jos. Petelinc, Ljubljana Nizke cene! — Najboljša kvaliteta!

Izvoz sadja iz Slovenije

(Od našega rednega dunajskega dopisnika A. G.)

Naša največja in zato najboljša izvozna sadna organizacija je — kakor sem že omenjal — »Stajarska sadjarska zadruga« v Mariboru, Miklošičeva ul. 2. Iz svoje izkušnje lahko povem, da ta naša zadruga najbolj slovi po vsej Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji. Ona je postavila ves ta naš izvoz na solidno in moderno podlago v največjem obsegu. Njeni enotni zaboji s posebno etiketo so povsod znani in cenjeni. Je že prišel čas, ko kupci vidijo zaboj in niti več ne vprašajo, kaj je notri, ali je blago prav sortirano, ali je notri res to, kar etiketa pravi, kakor se to godi s tirolskimi in ameriški jabolkami.

Ze danes je ta naša mariborska zadruga največji izvoznik v državi in po moji misli bi bilo za vse najboljše, ako bi ona v Sloveniji prevzela večino našega izvoza, posebno pa — jabolka, za kar je tako pripravljena, kakor največje izvozne firme v Evropi.

Iz neke okrožnice te zadruga sem spoznal in z veseljem pozdravil ogromen pomen te naše organizacije, ki je neprecenljive vrednosti, kar bo morala priznati tudi država sama ter postaviti našo Mariborčanko za dober vzgled v vsej državi; ona bodi učiteljica vsem združnim in tudi zasebnim velikim izvoznikarjem v vsej državi. — Saj ima mnogo tistega zla, ki sem ga leta in leta bical z Dunaja, svoj izvor v primitivnih razmerah naših izvoznikarjev, ki so čisto še podprte z obzalovalno vredno neukostjo in indolencio. Lotili so se izvoza jabolka ljudje, ki niso znali ločiti niti poglavitnih vrst, niti renetke od kanadke itd.

Naša Mariborčanka pa se pripravlja na tako obsežno ureditev svoje organizacije, da bo odgovarjala vsem zahtevam današnjega izvoza, sedanjih zahtev in usanc tujih trgov, kar mi spriluje njen »Pravilnik in navodila za kontrolorja in nakladalce pri standardizaciji jabolka, ki bi moral biti veljaven za vse, kakor je Pravilnik trgovskega ministarstva veljaven za izvoz sploh. — Kar prijetno sem bil presenečen, ko sem videl tolik napredek v našem Mariboru, ki bi delal čast velikemu narodu. Na vse potrebe, navade in razvade tujih trgov so mislili in jih vpoštevali, kajti mariborska zadruga je šla v konkurenčen boj z velikimi državami, ki silijo v svet samo s standardiziranim blagom. Zato si je omislila celo sortirni stroj, ki n. pr. za rinfuza nakladanje lepo sortira jabolka po velikosti in teži v pet predalov vagona, ki jih napravijo iz desek pred nakladanjem. Kaj ne, to so španske vasi za, rekli bi, mnoge naše sedanje izvoznike. Prvenstvo takega napredka je prihranjeno naši mariborski zadrugi.

Ali ta naša vzorna zadruga je mislila še dalje. Iz banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru prihaja nov naraščaj, ki je strokovno podkovan in — čuje — iz teh si hoče zadruga dalje vzgojiti — nakladalce, ki bodo ob svoji inteligenci in poznanju blaga izobno vršili ob nakladalnih strojih pomožno službo. Evo eksistenca za mnoge absolutne mariborske šole. Ko ni velikega prometa, jih hoče zadruga uporabljati za razpošiljanje blaga v malih količinah po Jugoslaviji, kar je tudi rentabilna kupčija. In ko tudi to preneha, takrat bi bili ti izobnani sadjarji porabni po sadovnjakih, da bodo tam po pravih negovalih drevje, cepili, čistili, rezali itd. Evo, naraščaja za učitelje po drugih krajih naše obširne Jugosla-

vije. Vse naj se organizuje po enem kopitu, ki je priznano dobro in primerno za naše razmere.

Standardizacija naših jabolka je taka-le: a) kabinetno blago, ki odgovarja na zaboj označeni vrsti in velikosti z določenim najmanjšim premerom, brez madeža. — Značka Ia Ia; — b) prvorazredno blago, namizno jabolko, sposobno za pakovanje v zaboje, dasi morda naloženo a la rinfuza, ostali pogoji kakor pri kabinetnem blagu z razliko, da prirodni madeži na koži, kakor bradavice, pege, škrlup, v skupni površini ne presegajo enega centimetra. — Značka Ia; — c) drugovrstno blago, ki je enako prejšnjemu, samo glede madežev je več tolerance. Ne sme biti natolčenih, od toče poškovanih, nagnitih, črvitih itd. — Značka IIa; d) gospodarsko blago, po velikosti pod 5 cm, sposobno za konzerve. — IIIa; e) Blago za mošt. Vse ostalo blago, samo da sladko ne presega 30% količine.

Presenečiti pa nas mora ogromno število vrst ali sort jabolka v Sloveniji. Le pogledimo: I. Rana jabolka, v drugi polovici julija in začetkom avgusta so: 1. beličnik (weisser Klarapfel), najmanjši premer 60 mm; 2. beli in rdeči Astrahan 55 mm; 3. viržinski rožnik 60 mm; 4. šarlamovski rožnik 55 mm. — II. Poletna jabolka koncem avgusta in septembra: 5. pisani kardinal, najboljše za izvoz, vzdrži vsako konkurenco v sev. Evropi, 70 mm; 6. car Aleksander, hitro gnije, 70 mm; 7. poletni ramburi 70 mm; 8. rdeči jesenski kalvil 70 mm; 9. prinčevka, jako priljubljena, 60 mm; 10. herbertova reneta, manj priljubljena, 65 mm; 11. blehaimova reneta 60 mm; 12. landsberška reneta 65 mm; 13. gdanski robač 55 mm; 14. gravensteiner, izobno, 65 mm; 15. porenški krivopecelj 60 mm; dalje: jesenski kosmač, beli in rdeči stetinca, poletni mošanjecelj, voščenka, vse večinom 60 mm. — III. Zimska jabolka, v oktobru, ki jih je kar trideset vrst večinoma 60 mm v premeru. Glavna so: kanadska reneta, londonski peping, boskopski kosmač, koksova oranžna reneta, bellefleur, ananas reneta, zimska zlata parmena, jonathan, tafelček, šampanjska reneta, kolačarka, pogučarka, budimka, mošanecelj itd.

To je vendar preveč za Slovenijo. Pogledimo v oni del stare Srbije okoli Užice, Požege, Čačka itd., kjer je na stotine vagonov samo budimke.

Naloga naših strokovnih šol, posamičnikov, nadzornikov je, da to ogromno število vrst jabolka zmanjšajo čim bolj mogoče in se omejijo le na najboljše vrste, kakor kje bolje uspevajo. Tako bo obdelovanje sadovnjakov lažje, bo zelo olajšano delo pri obiranju, sortiranju in pri izvozu sploh. Iz lastne izkušnje ne vem, ali je res v Sloveniji toliko vrst jabolka, kakor jih izkazuje ta moj pregled jabolka iz Dravske banovine. Polovico manj bi bilo za gospodarski in trgovski uspeh mnogo bolje. Vsekakor pa je to dokaz, kako je lega Slovenije ugodna za sadjerejo, posebno za jabolka. Lega bivše Stajarske je ugodna tudi za češplje, ki bi bile dober izvozen sadež za bližnjo Avstrijo. Njim se izkazuje premočno pozornosti. V istih krajih bi bilo lahko tudi grozdja dovolj za izvoz. Bližina mest, kjer bi se grozdje oddajalo, je naravnost jasen klic našim sadjarjem ob severni meji. (Konec.)

Gospodarske vesti

× Zetev v Sremu in Banatu. Pšenico so, kakor poročajo iz Indije, povečini poželi. Sedaj so pričeli žeti še oves. Pridelok je srednji. Ječmena je povprečno 13 q od katastralnega jutra, pšenice 9—12 q. Ovsja je deloma zelo malo, vendar se kmetje nadejajo, da bodo pridelali 4—8 q od jutra. V srednji Bački pričakujejo zelo dobro žitev koruze. Kakor poročajo iz Kovina, bo pšenice 8—9 q od jutra, po kvaleteti pa 79—82 kg. V Rumi so pridelali pšenice 6—9 q od jutra, 5—3 ječmena, 3—5 ovsja. Sladkorna pesa slabo kaže. Pač pa v okolici Ruma dobro uspeva detelja in tudi korusa se je lepo razvila.

× Stipendije za agronome, veterinarje in šumarje. Kraljevska banka uprava Dunavske banovine je razpisala 4 stipendije po 1000 Din mesečno za slušatelje poljedelskih, veterinarskih in šumarskih ter njim sorodnih fakultet ali visokih šol. Podrobne informacije daje poljedelski oddelek III. Dunavske banke uprave.

× Kmetjsko zavarovanje. Posledice elementarnih nezdov v državi so dale povod poljedelskim krogom, da so sestavili in kolektivno predložili pristojnim oblastem načrt kmetjskega zavarovanja. Po tem načrtu naj bi se ustanovila zasebna družba, ki bi z izdatno državno pomočjo zavarovala proti elementarnim nezdovam vse kmete.

× Gradnja železnice. Kakor poročajo »Saobračajni pregledi«, so v Rusiji od leta 1924 do leta 1928 zgradili 20.153 km novih železnic, v Norveški 379 km, v Jugoslaviji 674 km. V gradnji železniških prog so te tri države na prvem mestu. V Rusiji znaša prirastek železniških prog 35,1%, v Norveški 11%, v Jugoslaviji 7,3%.

× Likvidacija okrožnega urada v Brodu. Ministarstvo za socialno politiko je ukinito Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Brodu. Ustanovljen je bil leta 1893. Leta 1912 so mu priključili požeški okrožni urad. Okrožni urad je v letih 1928-29 štel 15.500 članov. V zad-

njem času jih je imel okrog 12.000. Likvidacija se mora izvršiti do 27. t. m. OUZD v Brodu se bo pridružil OUZD v Osijeku. Tudi OUZD v Mostarju se nameravali ukiniti, a so mostarska občina in druge organizacije zavzele nasprotno stališče. V Beograd so odposlali posebno deputacijo s podrobnim pismenim referatom in prošnjo, da se OUZD v Mostarju ne likvidira.

× Naše pivo v Albaniji. V poslednjih 2 mesecih so izvozili preko Bitolja in Stenja ter preko Cafasinja v Albanijo 2500 hl piva. Tudi izvoz drugega blaga je silno narastel spričo novozgrajenih prometnih vozil z Albanijo.

× Oddaja zakupa prevoza, izkladanja in nakladanja monopolnega blaga pri Tobačni tovarni in skladišču soli v Ljubljani se bo vršila potom direktnih ponudb, kalere je vložiti do 18. julija t. l. pri Tobačni tovarni v Ljubljani. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Francosko posojilo Poljski. Francija namerava dati Poljski novo posojilo v znesku 2 milijona frankov. Pogoji za to posojilo so že določeni. V kratkem bo odpotovala na Poljsko posebna francoska delegacija, ki bo proučila gospodarske razmere v Poljski in sestavila načrt borbe proti gospodarski krizi.

× Poljski sindikat za izvoz lesa bo pričel delovati pričetkom nove kampanje. Vlada namerava povišati carine za izvoz lesa za vse one izvoznike, ki ne pripadajo sindikatu. Povišek carine na les bo znašal 10 zlotov za 100 kilogramov. Les, ki ga bo izvozil sindikat, ne bo podvržen tej carini.

× Padee madjarskega uvoza prašičev v Avstrijo. V prvih petih mesecih t. l. je uvoz madjarskih prašičev v Avstrijo padel v precejšnji meri. Tako je bilo na dunajskem tržišču meseca maja t. l. le 10 mastnih madjarskih prašičev.

Razširjajte Jugoslovana!

Dobave

Gradsko poglavarstvo v Tuzli sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave 1 bencinskega traktorja. —

Dne 23. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 45.000 m³ gramozu. —

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 kg papirnatih vrečic, 100 kg ovijalnega papirja in 2000 kg bučnega olja; do 20. julija t. l. pa glede dobave 10.000 komadov krajnj. kov. —

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 40 tisoč kg portland-cementa. —

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. julija t. l. ponudbe glede dobave 200 q bukovega oglja. —

Borzna poročila

dne 14. julija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 14. julija. Amsterdam 2274/30 do 2281/14, Bruselj 788/61—790/97, Budimpešta 986/72—989/68, Curih 1096/05—1099/35, Dunaj 793/86—796/26, London 274/34—275/16, Newyork 5636/39—5653/39, Pariz 221/73—222/39, Praga 167/25—167/75, Trst 295/38—296/28.

Zagreb, 14. jul. Amsterdam 2274/20—2281/14, Bruselj 787/61—789/97, Budimpešta 986/12 do 989/68, London 274/34—275/16, Milan 295/38 do 296/28, Newyork 5636/39—5643/39, Pariz 221/73 do 222/39, Praga 167/25—167/75, Curih 1096/05 do 1099/39.

Dunaj, 14. julija. Amsterdam 287, Atene 9/2187, Beograd 12/5625, Bruselj 99/59, Bukarešta 4/2287, London 34/56, Madrid 67/45, Milan 37/25, Newyork 711/20, Pariz 28, Praga 21/0687, Sofija 5/1487, Stockholm 190/80, Kopenhagen 190/25, Varšava 79/59, Curih 138/22.

Curih, 14. julija. Beograd 9/0950, Pariz 20/22, London 25/03, Newyork 515/50, Bruselj 71/95, Milan 26/98, Madrid 49, Amsterdam 207/75, Dunaj 72/40, Stockholm 138, Oslo 137/90, Kopenhagen 137/90, Sofija 3/73, Praga 15/2650, Varšava 57/70, Budimpešta 90/0250, Atene 6/67, Carigrad 2/44, Bukarešta 3/0625, Helsingfors 12/94.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 14. julija. Na tukajšnjem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 14. julija. Državni papirji: 7% inv. pos. 84—85, 7% Bler 78/50—79/50, 8% Bler 89/75—89/875, 7% pos. hip. b. 77—79/50, 6% begl. obv. 59—62/50, vojna škoda ar. 365—367/5, ult. avg. 370—375. — Banka: Hrvatska 50 do 65, Praštediona 957/50—965/625, Jugoslov. Union 150—160, Jugo 67—68, Srbska 120—142, Ljublj. kred. 120 d., Mednarodna 68 d., Narodna 6250 d., Zemaljska 120—121. — Industrije: Sečerana Osijek 220—230, Trboveljska 240 do 245, Slavonija 220 d., Vevče 120—122, Šumska 25 d., Guttman 107—110, Danica 65 d., Drava 235—236, Isis 46 bl.

Dunaj, 14. julija. Bankverein 14/70, Dunav-Sava-Adria 13/15, Prioritete 93/20, Trbovlje 29/95, Leykam 2.—

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu London, 14. julija. 7% Blaire 78/50—79/50, Newyork, 14. julija. 8% Blaire 88—90.

Lesno tržišče

Ljubljana, 14. julija. Tendence: neizpremenjeno mlačna, promet: 12 vagonov bukovih drv (eksek).

Zitna tržišča

Ljubljana, 14. julija. Tendence: neizpremenjeno stalna, brez prometa.

Sombor, 14. julija. Pšenica: bačka, srem. slav. 79 kg 170—172/50, Koruza: bačka 90—101. — Ječmen: bač., srem. 97/50—100. Oves: bački, srem., slav. 160—165. Otrobi: bački, pšenični stari v jula vrečah 115—120, Moka: bačka 00 260—280, 2. 245—260, 5. 235—250, 6. 225—235, 7. 175—185. Tendence: neizpremenjena. Promet skupno 94 vagonov.

Novi Sad, 14. julija. Pšenica: sremska nova, 78/90 kg 171—173, Koruza: bačka 99—100, sremska Indija 102/50—105/50, Šid sremska 102/50—105. Ječmen: sremski 64 kg 102/50 do 105. Otrobi: bački, stari 117/50—122, Moka: bačka 00 280—300, 2. 260—280, 5. 240—260, 6. 220—230, 7. 180—190, 8. 125—135; srem. slav. 00 265—270, 2. 245—255, 5. 230—240, 6. 215 do 220, 7. 178—180, 8. 120—130. Tendence za korusu čvrsta, ostalo: neizpremenjeno. Promet: pšenica 31 vagonov, korusa 14, moka 12 vagonov.

Pozor!

Pozor!

Pleskarska in ličarska dela za privatnike in nove stavbe

z najugodnejšimi pogoji izvršuje strokovno

Ivan Genussi, pleskar, Lublana, Igriška ul. 10

1593

Postrežba točna!

Cene solidne!

Makulturni papir

se poceni prodaja

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah, peresnice, žimnice, divane, pat. fotelje, blaga vse vrste in žimo dobite najceneje pri

Franc Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje »SLAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov,

Ljubljana, Vegova ulica 2.

Japonska kavarna

Lovska in Cankarjeva kavarna, povsem moderno renovirana, je novo otvoreno dne 7. t. m. v kolodvorski ulici 29, gostilna in kavarna »LEON«. Lep senčnat vrt z vhodom iz Miklošičeve c. in Kolodvorske ul. Odprto vsak dan do 2. ure in odprto od 4. ure. — Otvoritev se izvrši z godbo in raznovrstno zabavo. Točila se bodo pristna dolenska in štajerska vina. Mrzla in topla jedila vedno na razpolago.

Pridite in ne bodete se kesali.

Se priporočaja

Leon in Fani Pogačnik

Za počitnice

berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsaki del po Din 20.—, vezan Din 26.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Splošno kleparstvo,

vodovodna

instalacija in krite

lesno-cement. streh

J. Košar nasl.

D. Cotič

Ljubljana, Hrenova 7

se cenjenemu občinstvu

toplo priporoča.

Sodeč po uspehah naših

naročnikov upam,

da boste tudi Vi zadovoljni.

1476

Vse

barve, lake

in tirneže

dobite najbolje in

po konkurenčnih cenah pri

»Lustra« V. Laznik

Ljubljana

Gospodarska cesta 12

poleg restavracije

»Novi Svet«

1520

Vrtne

zaklopne stole

prodaja pisarna Tribuš

na Glincah — tel. 2605

Kneginja Zurova

prekrasni ljubavni roman.

Cena Din 30.—,

v platnu vezan 35.—.

Naroča se pri upravi

»Jugoslovana«, Ljubljana,

Gradišče št. 4.

Priporoča se

naravni domači

malinovec

tvrdke »Malina«

d. x o. z.

Ljubljana VII

Medvedova ulica 4

Zakon

o uradnikih

(U. Z.) Nujno potreben

vsakemu državnemu

uradniku, dobite v

upravi »Jugoslovana«,

Ljubljana, Gradišče 4.

Knjižica obsega 194

strani, od katerih od-

pade 17 na stvarno

kazalo, Cena 18 Din.

Za poštino 1 Din v

znamkah. Naročite ga

še danes, ker te za-

loga majhna.

Nogavice, roka-

vence, volna in

bombaž

najceneje in v velikih

izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 39/3. 1975

Razpust društva.

Društvo Podružnica Sadjarskega in vrtarskega društva za Slovenijo na Veliki Lokici je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 8. julija 1931.

VI. N. 16.432/1. 1976

Izprememba v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Hlavaty Robert, zdravnik v Ljubljani, je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 4. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg Ia 126/31-3. 1969

Oklic.

Tu toži Ljudska posojilnica v Novem mestu, r. z. z. n. z. po dr. Česniku, odvetniku v Novem mestu, Setina Franceta, pos. iz Dol. Lakovnic št. pri Novem mestu, radi 9000—dinarjev s prip.

Prvi narok bo 22. julija 1931 ob poldevetih točno v sobi št. 58, I. n. Neznane bivališča odsotnemu tožencu se je postavila za skrbnico njegova žena Setina Marija, pos. žena iz Dol. Lakovnic št. 5.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. Ia.,
dne 10. julija 1931.

C 252/31-7. 1924

Oklic

Tožeča stranka Hranilnica in posojilnica v Dobju je vložila proti toženi stranki Jazbinšek Jakobu in Julijani, posestnikoma v Jeseniku 14, radi Din 6250— in Din 314— s prip. k opr. št. C 252/31-1 tožbo.

Narok za usno razpravo se je določil na 8. avgusta 1931 ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 9.

Ker je bivališče tožene stranke Jazbinšek Jakob neznan, se postavlja viš. pis. oficijal Kokol Josip v Laškem, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno odgovornost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Laškem, odd. II.,
dne 3. julija 1931.

Nc I 143/31-1. 1972

Oklic.

Na predlog Škofica Janeza, posestnika na Suhu št. 28, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 9. julija 1931, Nc I 143/31-1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 46 kat. obč. Suha zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Kokalja Tomaža iz dolžnega pisma z dne 10. junija 1794 v znesku 100 gl. dež. velj.;

2. Škofic Lucije iz ženitne pogodbe z dne 30. januarja 1822 v znesku 42 gl. 56 kr. konv. velj. z naturalijami;

3. Škofic Jurija, Helene in Blaža iz gornje ženitne pogodbe in prisojila z dne 15. decembra 1847, za vsakega 89 gl. 16 kr. konv. velj.;

4. Zupana Primoža v Senčurju iz gornje ženitne pogodbe in gornjega prisojila ter odstopnice z dne 7. januarja 1858 v znesku 39 gl. 16 kr. konv. velj.;

5. Košnika Urbana na Suhu iz dolžnega pisma z dne 27. aprila 1848 v znesku 150 gl. s prip.;

6. Zupana Primoža v Senčurju iz izročilne pogodbe z dne 31. januarja 1851 in odstopnice z dne 7. januarja 1858 v znesku 310 gl. 44 kr.;

7. Luskove Helene iz dolžnega pisma z dne 16. marca 1853 v znesku 60 gl. s prip.;

8. Senka Jožeta na Suhu iz dolžnega pisma z dne 13. marca 1854 v znesku 60 gl. s prip. in iz zakupne pogodbe z dne 13. marca 1854 v znesku 60 gl.; ter

9. Košnika Urbana na Suhu iz kupne pogodbe z dne 4. marca 1856 v znesku 128 gl. 10 kr. s prip. in iz dolžnega pisma z dne 7. marca 1864 v znesku 50 gl. s prip.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico do teh terjatev, se pozivajo, da jo priglasijo pri podpisnem sodišču najkasneje do

10. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 9. julija 1931.

Nc I 144/31-1. 1973

Oklic.

Na predlog Grlica Antona mlajšega, posestnika na Stefaniji gori št. 3, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 9. julija 1931, Nc I 144/31-1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 42 in 102 kat. obč. Stefanjagora zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Šubel Marije roj. Bakovnik iz ženitne pogodbe z dne 27. oktobra 1842 na doti v ostanku 50 gl. av. velj.;

2. Šubel Jožeta iz dolžnega pisma z dne 12. januarja 1849 v ostanku 7 gl. 50 kr. av. velj. s prip.;

3. Hija Matije iz Pšenične police iz dolžnega pisma z dne 2. januarja 1854 v znesku 200 gl. konv. velj. s prip.;

4. Šubel Jurija iz izročilne pogodbe z dne 9. februarja 1870 v znesku 50 gl. av. velj.;

5. Poličar Antona v Polici iz sodbe z dne 25. junija 1885, št. 3427, v znesku 39 gl. 27 kr. s prip., in iz sodbe z dne 28. januarja 1886, št. 611, v znesku 12 gl. 1 kr. av. velj. s prip., kateri dve terjatvi sta vknjiženi na z utesnitvijo § 51 z. z. že izbrisani terjatvi Šubel Elizabete roj. Gregore na Stefanjagori iz ženitne pogodbe z dne 24. januarja 1870 na doti v znesku 650 gl. av. velj.; ter

6. istega Poličar Antona iz sodbe z dne 26. maja 1886, št. 3130, v znesku 200 gl. s prip., katera terjatev je vknjižena tudi na zgoraj navedeni že izbrisani terjatvi Šubel Elizabete roj. Gregore v znesku 650 gl. av. velj.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico do teh terjatev, se pozivajo, da jo priglasijo pri podpisnem sodišču najkasneje do 10. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 9. julija 1931.

Nc I 145/31-1. 1974

Oklic.

Na predlog Kalana Jakoba, posestnika na Jamj št. 29, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 10. julija 1931, Nc I 145/31-1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 54 in 55 ko. Jama zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Jenkole Jurija in Kalana Stefana iz Jame in dolžnega pisma z dne 27. aprila 1833, za vsakega po 25 gl.;

2. Jenkole Jožeta iz dolžnega pisma z dne 25. oktobra 1838 v znesku 150 gl. konv. velj. s prip.;

3. Kalan Marije in Kalana Lovrenca iz ženitne pogodbe z dne 12. januarja 1842 in prisojila z dne 12. decembra 1866, št. 6216, prve v znesku 300 gl. av. velj. in drugega v znesku 200 gl. av. velj., ter iz dolžnega pisma z dne 13. avgusta 1856, in prisojil z dne 20. aprila 1859, št. 1258, in z dne 10. avgusta 1859, št. 2561, za vsakega po 331 gl. 60 kr. av. velj. s prip.; ter

4. Jenko Janeza v Prašah iz razprave z dne 12. marca 1855, št. 936, v znesku 126 gl. av. velj.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico pri podpisnem sodišču najkasneje do 12. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 10. julija 1931.

E 109/31-10. 1961

Dražbeni oklic.

Dne 23. julija 1931 ob poldevetih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Središče, vl. št. 276 in 272.

Cenilna vrednost: Din 2773'98 in Din 20.473'—; najmanjši ponudek: Din 1849'32 in Din 13.648'70.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 24. julija 1931.

beni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ormožu, odd. II.,
dne 27. junija 1931.

E 261/31-8. 1967

Dražbeni oklic.

Dne 30. julija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga 1/2 Skorno-Noviklošter, vl. št. 92, 153 in 154; Veliki vrh vl. št. 137; v celoti vl. št. 157.

Cenilna vrednost: 53.067— Din; vrednost pritikline: 1500— Din; najmanjši ponudek: 35.378— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šoštanj,
dne 12. junija 1931.

E 409/31-2. 1968

Dražbeni oklic.

Dne 31. avgusta 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Gor. Polje, vl. št. 313.

Cenilna vrednost: 3963 Din 45 par; najmanjši ponudek: 2642 Din 30 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 9. julija 1931.

E IX 5344/30-31. 1964

Dražbeni oklic.

Dne 9. septembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 38.

Cenilna vrednost: 148.737'35 Din; najmanjši ponudek: 99.158'22 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 24. julija 1931.

Vpisi v zadružni register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadru-gah:

767. Sedež: Vinski vrh.

Dan vpisa: 25. junija 1931.

Besedilo: Viničarska gospodarska zadruga, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Vinskem vrhu.

Po sklepu občnega zbora z dne 8. marca 1931. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidator: Grlica Matevž, čevljar, Kajžer 19, dosedanji član načelstva.

Likvidacijska firma: Viničarska gospodarska zadruga, registrirana zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidatorji podpisujejo likvidacijsko firmo samostojno.

Okrožno sodišče v Mariboru,
dne 25. junija 1931.

768. Sedež: Ptuj.

Dan vpisa: 25. junija 1931.

Besedilo: Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ptuj, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Po sklepu občnega zbora z dne 18. februarja 1931. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidatorji: Gorup Josip, šol. nadzornik v Ptuj, Rižner Franc, arh. uradnik pri sreskem načelstvu v Ptuj, Skrinjar Ivan, zvanjčnik pri sreskem načelstvu v Ptuj.

Likvidacijska firma: Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ptuj, registrirana zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidatorji podpisujejo likvidacijsko firmo tako, da pod pisanim, tiskanim ali s stampljo odtisnjanim besedilom tvrde pristaviti kolektivno 2 likvidatorja svoj podpis.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 25. junija 1931.

Firm. 561/31 — Zadr. IV. 42/3.

Konkurzni razglasi

Sa 1/31-24. 1976

Oklic.

Konkurzna stvar Ostreliča Jožeta, trgovca v Cрномlju.

Potrditev poravnave z dne 6. junija 1931, opr. št. 23, je pravomočna.

Poravnalno postopanje se izreka za končano.

Vse prosto razpolaganje dolžnika omejuje odredbe se razveljavijo.

Poravnalni upravnik dr. Malnerič se odveže svojih poslov.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II.,
dne 8. julija 1931

Razglasi raznih uradov in oblastev

1959
Narodna banka kraljevine Jugoslavije.
Stanje 8. julija 1931.

Aktiva.		Dinarjev
Metalna podloga	2.092.768.090-79	
Devize, ki niso v podlogi	114.609.637-80	
Kovani novci v niklu	29.112.890-80	
Demonetizirano srebro	33.907.933-94	
Posojila	1.506.216.109-70	
Vrednostni papirji	27.420.000—	
Prejšnji predujm državi	1.825.357.381-64	
Začasni predujm gl. drž. blagajni	100.000.000—	
Vrednosti rezervnega fonda	90.648.322-51	
Vrednosti ostalih fondov	4.180.817-73	
Nepremičnine	137.020.906-46	
Razna aktiva	30.366.695-92	
	5.992.209.387-38	

Pasiva.		Dinarjev
Kapital	180.000.000—	
Rezervni fond	97.716.165-38	
Ostali fond	4.181.464-90	
Novčnice v obtoku	4.798.896.860—	
Obveze na pokaz	703.301.343-98	
Obveze z rokom	153.743.326-75	
Razna pasiva	54.370.226-37	
	5.992.209.387-38	

Oblok in obveze 5.502.198.203-98
 Celotno kritje 39-03%
 Kritje v zlatu 28-02%

Obrestna mera:
 po eskomptu 6 1/2%
 po lombardu 8%

V metalni podlogi se računski: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovnem srebru za 1 dinar itd.

Št. 19.335-1931-II. 1962-3-1

Natečaj

za vpis v Šolo za zdravstvene pomočnike. Šola narodnega zdravja v Zagrebu razpisuje na podlagi zakona o strokovnih šolah za pomožno osebje v socialni in zdravstveni službi z dne 13. novembra 1930 natečaj za sprejem učencev v Šolo za zdravstvene pomočnike.

Namen te šole je, da usposobi pomožni strokovno osebje za delo pri pobujanju nalezljivih bolezni in za nadzorstvo nad življenjskimi potrebščinami.

Po dovršitvi te šole se učenci lahko namestijo kot dezinfektorji ali tržni nadzorniki v higijski ali javni zdravstveni službi po predpisih zakona o uradnikih.

V šolo se sprejemajo učenci z najmanj štirimiri, z uspehom dovršenimi razredi srednje ali meščanske šole, ki niso mlajši od 18 in ne starejši od 28 let. Pouk v šoli traja 12 mesecev in se prične dne 1. septembra 1931.

Prošnje, po predpisih kolkovane in opremljene s krstnim listom, domovinskim listom, šolskim izpričevalom, zdravniškim izpričevalom o vedenju, je treba poslati najkasneje do 1. avgusta 1931 na Šolo narodnega zdravja v Zagrebu, Mirogojska cesta 4, kjer se lahko dobe tudi vse detajlne informacije o šoli.

Pristojbina za vpis znaša Din 100'—.
Šola narodnega zdravja v Zagrebu,
dne 2. julija 1931.

Objava.

Odpustnico nar. osnovne šole, izdane 20. septembra 1919, kat. št. 8 v Studencu-Igu na ime Dolinšek Martin iz Pijavegorice, je stranka izgubila.

Proglasim jo za neveljavno.

Šolsko upraviteljstvo na Studencu-Igu,
dne 12. julija 1931.

Razne objave

Razid društva.

Društvo poštnih, telegrafskih in telefonskih uradnikov v Ljubljani se je po sklepu izrednega občnega zbora od 27. junija 1931 prostovoljno razšlo.

Slabina Josip, s. r.,
bivši predsednik.

P. Ripson:

14

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Med vožnjo je imel Robert priliko, da je natančneje spoznal Trinavata in njegovo naravnost bajno splošno znanje vseh človeških ved, znanosti in umetnosti. Razen sanskrita, tamula in hindustanija, treh glavnih indijskih jezikov, je s popolnoma čistim naglasom govoril angleščino in francoščino. Znal je pa tudi arabsko, perzansko in kitajsko in prečital je najslavnejše pisatelje vseh narodov.

Z začudenjem je spoznal Robert, da je njegov novi gospodar prav dobro poučen o najnovejših iznajdbah v vseh panogah tehnike in znanosti. Najtežje probleme je tako jasno in točno, a tudi s takšno lahkoto analiziral, da ga je Robert naravnost občudoval. Kljub svojim diplomam in iznajdbam se je čutil majhnega v družbi tega starca, ki je bil živa enciklopedija vseh človeških ved.

A kljub temu je bil Robert zelo zadovoljen, kajti ni imel več denarnih skrbi. Že prvi dan mu je bil Trinavat dal na potovanje sveženj bankovcev. Bilo je točno deset tisoč dolarjev. Samo ena stvar ga je vznemirjala, da namreč ni bil obvestil svojega prijatelja Pinta, da odpotuje in da se mu je slučajno nudila izborna služba. Večkrat mu je hotel pisati s pota, toda brahman Trinavat je znal to vedno preprečiti.

— Za to, kar morava midva storiti, mu je dejal, je

zelo važno, da živa duša ne ve, kaj se je z vami zgodilo in da se nihče za vas ne zanima. Pozneje vam bom povedal, na kakšen način boste lahko prišli v zvezo z Mr. Pintom. Sicer pa bodite pomirjeni, godi se mu izobno.

Robert se ni upal ugovarjati svojemu čudnemu sotrudniku. Vendar mu ni bilo prijetno, če je pomislil, da bo Pint mnenja, da je nevhvalež in da ga tako malo ceni, da mu niti ene karte ne piše, ali pa, kar bi bilo še hujše, če misli, da se mu je pripetila kakšna nesreča in ga smatra za mrtvega. Krasno in nad vse zanimivo potovanje in še bolj zanimivi razgovori s Trinavatom so ga pa slednjič tako zamotili, da je pozabil svojega starca tovariša.

Ko sta dospela v Karikal, eno redkih francoskih kolonij v Indiji, je dejal Trinavat Robertu, da je najbolje, ako zamenja svojo evropsko obleko z indijskim šominoim, da si dene na glavo bel turban in da obuje orientalske copate. Somin je kos zelo lahkega muslina, ki se ga ovije okoli telesa. Dolg je 25 do 30 metrov. Razen tega si je Robert obril svoje svetle brke in lase. S svojim precej dolgim in suhim obrazom in zagorelo kožo je izgledal kot pravi Indijec. Samo svetlo modre oči in energične kretnje bi ga bile lahko izdale. Vendar mu je Trinavat dejal, da naj se čim manje meša med ljudi.

Dva dni sta se odpočila v Karikalu, nato sta pa nadaljevala potovanje. Na slonovem hrbtu sta potovala v notranjost dežele, proti samostanu Šelambrumu. Pot je

Robertu zelo ugajala. Nikdar še ni bil videl tako bujnih gozdov, tako lepih cvetlic in nikdar še ni vdihaval tako blagodišečega zraka. Zdelo se mu je, da se je iz prejšnjega življenja preselil v neki novi, bajni svet. Ni vedel, ali je vse to res, ali samo sanja. Predvsem se je pa čudil, s koliko točnostjo in razkošnostjo je bilo prirejeno to potovanje. Prenočevali so vedno pri bogatih indijskih veleposestnikih, kjer so jim bile rezervirane sobe in služabniki. Vsi so se jim klanjali v nekakem svetem strahu in nihče si jih ni upal nagovoriti.

Nekega popoldneva so dospeli v Šelambrunski samostan. Nad gosto šumo palm, magnolij in bambusov se je dvigalo prekrasno in ogromno svetišče. Robert si niti v sanjah ni mogel predstavljati, da obstojajo na svetu tako prekrasne palače. Ko so prišli skozi zunanjo obzidje, je zapazil cele vrste palač in svetišč iz belega in črnega mramorja, iz rožnatega porfirja in sivega granita. Med njimi so bili ribniki, po katerih so plavali med cvetočimi vodnimi rožami majhni krokodili. Povsod so bili postavljeni mramornati kipi slonov, beli in črni stebri in kipi bogov.

Robert se je navduševal pri pogledu na te krasote, ali naenkrat je vzkliknil od groze. Na bregu svetega ribnika, kjer se brahmani umivajo in kjer perejo kipe bogov, je bilo kakšnih sto moških v strašnih legah. Inženjerju se je zdelo, da je prišel v najgloblji del kitajskega pekla.

— Kam ste me privedli? je vprašal Trinavata, ki je stal popolnoma mirno poleg njega.

Velik jezikovni talent

Nemški časopisi poročajo, da je bil nedavno umrl nemški legacijski (poslaniški) svetnik Emil Krebs eden največjih jezikovnih talentov, kar jih doslej pozna zgodovina: govoril je baje nad 100 jezikov! Svoj talent za jezike je pokazal že v ljudski šoli, še bolj pa kasneje na gimnaziji. Ko je bil še mal šolarček, je iztaknil nekje francoski slovar in iz tega slovarja se je naučil francoski. Ko je dovršil srednjo šolo, je znal že 12 jezikov. Njegovo obsežno jezikovno znanje mu je tudi odprlo vrata v diplomatsko službo že takrat, ko so mogli postati diplomatje le grofi in baroni — on pa je bil sin ubogega tesarja. A tudi kasneje, ko je dosegel v svoji službi že visoko mesto, se ni nikdar nehaj učiti, ampak se je še proti koncu svojega življenja naučil nekaj afriških jezikov.

Celo mesto za reveže

V Parizu namerava znana »armada spasac« (rešilna vojska) sezidati kar celo posebno mesto za reveže. Mestna občina je dala upravi armade na razpolago obširna stavbišča, armada pa pridno zbira prostovoljne prispevke. Doslej so nabrali že 1 milijon frankov; ne dvomijo pa prav nič, da bodo v kratkem nabrali še nekaj milijonov, ker je na oklicih na prispevke podpisano prav vse, kar ima v Franciji kakšno ime. Seveda bo dala tudi država nekaj denarja za »armado«, ki je preskrbela za reveže lansko leto nad 800.000 prenočišč in jim razdelila nad 2 milijona obedov in večerij.

Narčiti za novo »mesto« so že izdelani. Iz narčtov se vidi, kako sijajno hočejo pomožno akcijo za reveže organizirati. Zgradili bodo velikanske delavnice, kjer se bodo reveži lahko učili raznih rokodelstev, potem bodo imeli svoje zdravnike in svoje odvetnike, ki bodo ljudem dajali telesno in pravno pomoč. Posredovalnica za delo bo imela zveze z vsemi delodajalci; za otroke bodo pa naredili ogromna igrišča. Da bo vladala povsod največja snaga, se razume samoposebi. Kuhinje in obednice bodo najmodernejše urejene, obširne spalnice pa bodo imele vedno dovolj prostora za brezdomce. Male rodbine bodo dobile tam lahko tudi skromna, a zdrava rodbinska stanovanja.

Poskus »armade spasac«, enkrat za vselej odpraviti bedo v Parizu, je največji in najboljširnejši od vseh dosedanjih poskusov. Cela naprava pa bo veljala precej manj, kakor je veljala Francijo samo ena ura svetovne vojne!

Zavetišče za tiče

Prebivci Newyorka so znani kot veliki ljubitelji živali; posebno radi imajo tiče in v Newyorku je ni skoro rodbine, ki ne bi gojila vsaj kakšnega kanarčka ali drozga, če si že ne more kupiti papige.

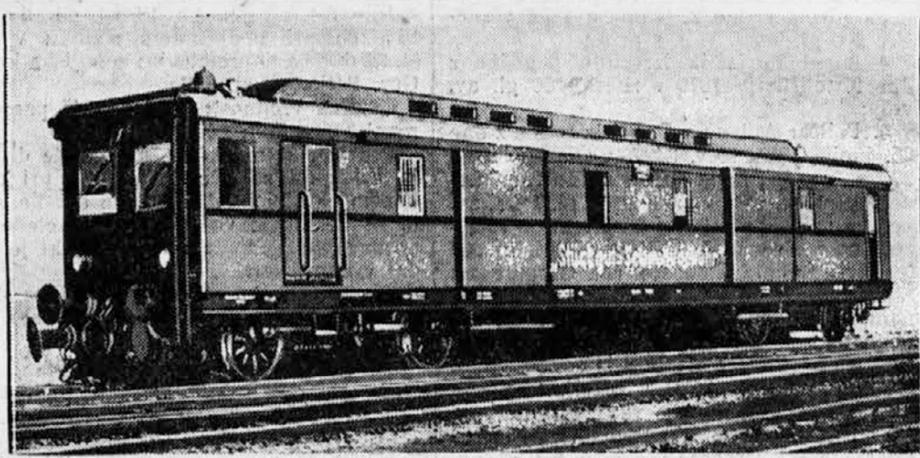
Poleti pa, ko vse hiti na oddih kam na morje ali na deželo, je s tiči križ. Kdo jih naj redi in kdo goji? S seboj jemati jih pa tudi ne gre vedno.

Ta položaj je znala dobro izkoristiti neka podjetna ženska, ki je ustanovila posebno zavetišče za tiče. Zenska ima v oskrbi vedno na stotine tičev, ki jih zna tudi zdraviti.

Takse pa so precej visoke. Tako je treba plačati n. pr. za kanarčka po 1 dolar na teden; za papige pa računa gospa po 3 dolarje na teden. »Navadnic tiči pa veljajo nekaj manj.

»Nad« — ovce

Znani pomlajevalec ljudi profesor Voronov se je lotil že pred leti tudi »pomlajevanja« ovce. On pa ne »pomlajuje« samo starih ovce in ovnov, ampak še mlade ovce, ker hoče na ta način vzgojiti neko vrsto »nad-ovce«. Svoje poskuse je delal v Alžiru in tako mlade »pomlajene« oz. okrepljene ovce so sedaj na kolonijalni razstavi v Parizu. »Nad-ovce« tehtajo povprečno po 139 funtov, torej po 24 funtov več kakor navadne ovce, pa tudi njihova volna je odlične kakovosti. Afriški ovčarji so baje od »nad-ovce« vsi navdušeni in slave Voronova kot svojega največjega dobrotnika.

Nove nemške lokomotive za tovrne vlake

Uprava nemških državnih železnic je naročila nove lokomotive za tovrne vlake. Lokomotiv ne goni več para, ampak Diesel-ovj motorji.

Nove vrste obleke za gasilce iz azbesta

Ameriški gasilci nosijo nove vrste obleke iz azbesta. Te obleke, ki ne gore, so posebno pripravne pri požarih na petrolejskih poljih, kjer so se zelo obnesle.

Neverjetno praznovanje

Na otoku Siciliji se je dogodilo to-le:

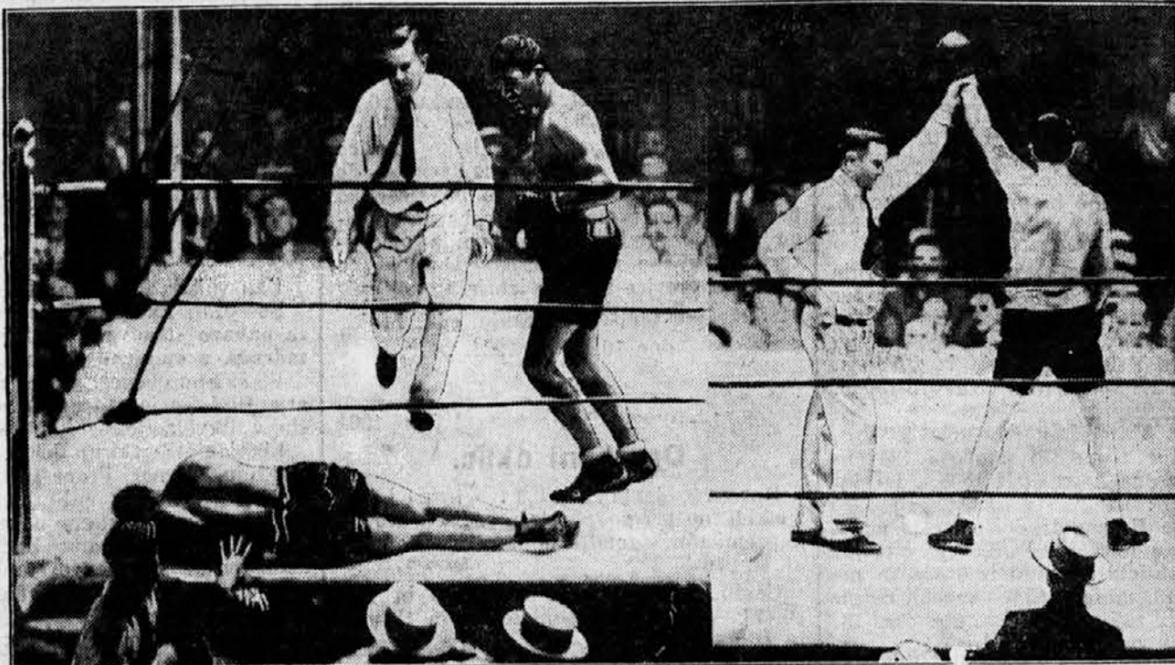
Devetnajstletno dekle je bolehalo na histeričnih krčih. Vse ženske v vasi pa so bile trdno prepričane, da tu ne gre za bolezen, ampak da je dekle »obsedeno«, in so dekle tako dolgo prepričevale o tem, da ima v sebi samega vraga, da je tudi dekle verjelo, da je obsedeno. Ko so ženske videle uspeh svojega pregovarjanja, so dekletu svetovale, naj gre k neki 83-letni starki, ki je slovela kot najboljša čarovnica daleč naokrog, in naj jo vpraša za svet, kako bi pregnala vraga iz sebe. Starica je svetovala, naj si da dekle zabosti v meča toliko igel, kolikor jih zdrži. Dekle je res ubogalo in ženske so ji nabodle v meča 64 igel! Jasno je, da je trpelo ubogo dekle silne bolečine, tako da so morali poklicati zdravnika. Zdravnik je dal dekle takoj prepeljati v bolnico, kjer so noge preiskali z rentgenom in ugotovili število igel. Igle so iz nog odstranili, praznovanje ženske s »čarovnico« vred pa bodo imele opravka z oblastjo.

Draga postelja

Moskovski dopisnik velikega ameriškega tista »Newyork Herald«-a poroča, s kakšnimi težavami so se morali v Moskvi boriti trije ameriški inženjerji, predno so prišli do zložljive postelje. Takšno posteljo so iskali tri dni po vsem mestu, pa je niso mogli najti. Ponujali so jim pač železno posteljo brez žimnice za 3000 Din, potem pa star divan za 4000 Din, toda ta starina inženjerjem ni bila všeč. V svoji zadregi so se nato obrnili na ministrstvo za vnanje zadeve s prošnjo, naj jim pove, kje bi v Moskvi mogli kupiti zložljivo posteljo. Po precej dolgem čakanju so res dobili neko pisanje, naslovljeno na neko tvornico pobištva, z dovoljenjem, da sme tvornica eno posteljo izročiti inženjerjem za 800 dinarjev. Ko so pa posteljo peljali v svoje stanovanje, so jih ljudje na ulici neprestano vstavliali in spraševali, kje so dobili to dragoceno redkost. Ko so pa zvedeli, da so to Amerikanci, katerim je pomagal do postelje urad za vnanje zadeve, so se žalostno razhajali...

Za kratek čas

»To je bilo nekaj strašnega — v sobi je bilo popolnoma temno, pa pride kar nenadoma noter neka ženska postava in jaz sem jo poljubil...«
»A tako, in ti si mislil, da je to tvoja žena?«
»Saj je tudi bila!«

Schmeling — svetovni boksarski prvak

Naša slika je posnetek prvih izvirnih fotografij o boksarskem boju med Schmelingom in Striblingom. — Na levi: Schmeling je z močnim udarcem spravil Striblinga na tla; Stribling leži nezavesten v kotu; sodnik šteje; Schmeling pa je pripravljen na nov napad. Na desni: sodnik visoko dviga Schmelingovo roko in ga proglasi za zmagovalca.